

CrossConnect
MINISTRIES

TI KINAPUDNO TI DIOS, NAMNAMATAYO

Jackie Oesch

GENESIS 24-33

- LEKSION 1: TI ASAWA PARA KEN ISAAC – SIASINO TI MAKIN-ANAK (BABAD)
KENKA?**
- LEKSION 2: NALAKSID KEN NAALLILAW – TI KALINTEGAN A KAS INAUNA
NGA ANAK KEN TI BENDISION**
- LEKSION 3: NI JACOB PIMMANAW – ITA NI ESAU KAGURANA NI JACOB**
- LEKSION 4: TI MANGALLILAW KET NAALLILAW – PIMMANAW SADI BEER-
SEBA KET NAPAN IDIAY HARAN**
- LEKSION 5: TI PANNAKAIPASNGAY DAGITI ANNAK A LALLAKI NI JACOB – AD-
DDA NGA AYAYATENNA NI RAQUEL NGEM NI LEA**
- LEKSION 6: MAKIGUBAL NI JACOB ITI DIOS – TI PANAGBALLASIW ITI
KARAYAN JABBOK**

“...Idulinko dagiti Saom iti pusok ...”

Salmo 119:11

Produced by **TENTHPOWERPUBLISHING**
www.tenthpowerpublishing.com

Copyright © 2014 by CrossConnect Ministries.
www.crosscm.org

All rights reserved. No part of this book may be reproduced without permission from the author, except by a reviewer quoting brief passages in a review; nor may any part of this book be reproduced, stored in a retrieval system or copied by mechanical photocopying, recording or other means without written permission from the author.

Unless otherwise indicated, all Scripture quotations are from The Holy Bible, English Standard Version[®] (ESV[®]), copyright © 2001 by Crossway, a publishing ministry of Good News Publishers. Used by permission. All rights reserved.

The “ESV” and “English Standard Version” are registered trademarks of Crossway. Use of either trademark requires the permission of Crossway.

Design by Inkwell Creative

TI PANANGIRUGI

Ita nga irugim ti panagdaliasatmo a pakasukoganto ti unos ti panagbiagmo. Ti panagdaliasatmo ket naisangsangayanto kenka ken maipakitanto babaen ti gagarmo ken nasged a tarigagay a dumakkel iti pannakaawatmo iti Libro a maaw-awagan Ti Nasantoan a Biblia. Ti panangitedmo ti bagim nga agadal ikarina a mapabaknang ti biagmo kas ti Dios agsarita kenka babaen iti Saona.

Maguyugoyka a maaddaan kadagiti dadduma a nairekomenda a ramit iti panagadalmo:

1. Daytoy a benneg iti panagadal ti Biblia: *Ti Kinapudno ti Dios, Namnamatayo*
2. English Standard Version (ESV). Tandaanan: No gumatangka ti Biblia, no adda pannakabalinna, addaan:
 - a. ti listaan dagiti linaonna a naisurat (cross reference) iti tunggal bulong ti libro.
 - b. ti Panagsusurot (Concordance) kadawyan a masarakan iti likodan ti Biblia, ken
 - c. ti sumagmamano a nasken a mapa a mabirokan met iti likudan.
3. Pagsurat wenno lapis
4. 3x5 wenno 4x6 a babassit a papel (index cards)

Dagiti tallo a nakalista iti #2 an-anayannakanto iti panagadalmo ken isagananaka a sibaballigi a mangsukisok babaen kadagitoy a leksion. Numan pay kasta, no daytoy ti umuna a pakaiparangarangan ti Biblia kenka, nalabit kayatmo nga ikonsiderar a mangirugi iti panagadalmo ti titulo, *Sukisoken ti Biblia*. Daytoy nga adal ipaayna dagiti pangsukisok a ramit a tumulong kenka a mangparangpaya kadagiti kabaelan ken mas pagbalinennaka a natalged nga adalan ti Biblia. Ti *Sukisoken ti Biblia* ket nalabit a mabalin nga alaen nga awan bayadna wenno pannakaobligar idia CrossConnect web site iti (www.crosscm.org). Numay pay daytoy nga adal ket mairekomenda, saan a napateg para iti panagballigi iti panagadal *Ti Kinapudno ti Dios, Namnamatayo*.

Dika nga agkedked a mangmarka ti Bibliam. Bibliam dayta nga adalem. Agaramid kadagiti pakatantandaanam, ugedam, markaam, patimbukelam ken kadagiti pagitudo! Mabalin a piliem ti agaramat kadagiti kuaderno a pagisuratam kadagiti kapanunotam, saludsod, ken mangidalan kenka iti panagdaliasatmo nga agadal.

Daytoy a ramit ti adal ket naisurat tapno makaadalka iti bukbukodmo. Nga addaan ti tukad ti disiplina ti bagi leppasem daytoy a ramit nga addaan ti bassit wenno awanan pakarigatan. Iti kasta met la a kanito, makaalaka ti baro nga impormasion, maibingaymonto ti baro a kapanunotan, ken makapagsaludsodka kadagiti naririgat a saludsod nga agkasapulanda ti sungbat. Kasangoananna daytoy a sungbat maguyugoyka a mangserioso a mangikonsiderar ti panangayab kadagiti adu a gagayyem a makiadal kenka.

Makasarakka koma ti rag-o iti panagadalmo. Sapay koma ta ti pusom sidadaan nga umawat kas ti Dios agsarita kenka babaen iti Saona. Sapay koma ta dagitoy sarita ti Biblia ipasiguradoda manen kenka ti naindaklan nga ayatna a naited kenka babaen iti Anakna a Jesu-Cristo, ti Apo ken Mangisalakantayo.

Ti Tanda ti Editor: Para iti pakalawlawagan, ti naipadakkal a balikas ket ibagbagana ti Dios. i.e. “...Isu ania ti kinunana.”

UMUNA A LEKSION

SIASINO TI MAKIN-ANAK (BABAI) KENKA?

GENESIS 24 – TI ASAWA A PARA KEN ISAAC

PAKABUKLAN TI LEKSION 1

Pakabuklan

Pakauna

Leksion 1: Genesis 24

- Dagiti Bilin ni Abraham para kadagiti Adipenna
- Ti Dios ni Abraham ket Isu ti Dios ti Adipenna
- Naiyam-ammo ni Rebecca
- Ti Pannakaitulag ti Panagasawa
- Ti Kinapudno ti Dios

PAKAUNA ITI LEKSION 1

Lakayen ni Abraham ket ti kaugalian ti dayta a tiempo daytoyen ti oras a kasapulan ti ama ti bumirok ti asawa a babai para iti anakna a lalaki. Iti leksion 1 siputam dagiti kaugalian a nalabit wenno saanmo a nakaisigudan. Paliuwen ti panangsalaknib ken panangaywan ni Abraham para iti anakna a lalaki nga isu ti mangtawid iti tulag a bendision.

Siasino ngata daytoy a babai? Sadino ngata ti pakasarakan kenkuana? Kasano nga panangibilang ni Isaac iti babai a pinili ti amana a para kenkuana? Ti amin a pakasaritaan ket maamoan iti Genesis 24.

Ti pakasaritaan ket nalaklaka ngem dagiti saludsod a kasapulan a damagen iti daytoy nga panagadal ket dagiti saludsod a makatulong kadayo a mangmatmat iti panangipateg ti ama para iti agbalin nga asawa ti anakna a lalaki, ti panangitalek ti adipen ti pagayatan ti apona, ti nakatulong nga akem nga inpaay dagiti dadduma a kameng ti familia, ken ti makapabang-ar nga ayat nga iyeg ti asawa iti asawa a lalaki. Alaen ti gundaway a mangpanunot iti nakadakkkel a sagut ti nadosan a manugang nga idiyana iti katuganganna a lalaki kas iti panagayatna iti anakna a lalaki. Ta babaen iti panagayat ti anak ti katuganganna a lalaki, ti babai iyegna iti katuganganna ti di agpatingga nga ayat ti Dios nga Ama.

Mangrugikan! Lukatam iti Bibliam nga umuna idiy Genesis 25. Isurat dagiti balikas ti v. 19:

Paset 1

PAKAUNA: Bassit laeng ti ibaga ti Genesis a pakasaritaan maipapan ken Isaac, ti anak a lalaki ni Abraham ken Sara. Ti maadaltayo maipapan kenkuana ket maipalgak kadagiti pakasaritaan ti biag ti familiana kada Rebecca ken dagiti dua nga annakda a lallaki, ni Jacob ken Esau. Ni Isaac isu ti naikari nga anak a lalaki ken agtawid ti tulag nga inaramid ti Dios ken Abraham. Kas natakkuan iti panagadal ti Biblia *Ti Kari ti Dios, Bendisiontayo*, ti tulag ket isu ti awan iti nakaibatayanna a daga a kari ti Dios, dagiti sanikua ken anak, ngem ni Abraham ken Sara ket awanan anak ken nagnaedda a kas gangannaet iti sabali a daga. Inbaga ti Dios ken Abraham nga agbalinto nga ama dagiti pagilian. Daytoy a namnama ket nagtalinaed iti panangammona iti Dios ken pammatina iti Dios a sipupudno a tungpalenna ti karina.

Ti Kari ti Dios, Bendisiontayo inlippasna iti maipapan iti ipapatay ni Abraham iti Genesis 25. No pay kasta, sakbay a natay ni Abraham ti tarigagayna ket maaddaan ti asawa ni anakna nga Isaac. Ti Genesis 24 ibagana kadtayo ti pakasaritaan no kasano a napili ni Rebecca nga agbalin nga asawa ni Isaac. Ti pakasaritaan mangrugi ti panagsarita ken ti pangulo dagiti adipen iti pagtenganna. Saan a naibaga kadtayo ti nagan ti adipen. Maawagan isuna a kas ti adipen wenno ti lalaki.

Palagip laeng daytoy sakbay ti panangirugitayo... kas intay adalen daytoy ken dadduma pay a pakasaritaan kadagitoy a leksion ituloy a 1) kitaen dagiti *kinapudno* ti pakasaritaan, 2) agsalugak kadagiti *kinapudno* no ania ti maadaltayo maipapan iti Dios ken kadtayo, ken 3) saludsoden dagiti napateg a saludsod a mangidalan a mangtakkuat ti panangipakat iti kinapudno ken kinaagpaypayso ti pakasaritaan iti agdama a biagtayo.

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 24 ket isurat iti kuadernom dagiti panangdillaw ken balikas, uray dagiti kasasaad a saan mo maawatan. Isurat iti aniaman a kasla saan kadawyan ngem agparang nga isu iti no ania ti isarita iti kaugalian.

PANAGSANAY: Irugitayo babaen iti panangkita no ania ti ibaga ti pakasaritaan.

1. V. 1: Lakay itan ni Abraham ket “adu unayen dagiti tawenna”. Ammotayo a 137 iti tawenna idi natay ni Sara ket natay met isuna idi agtawen iti 175. Iti maikasangapulo a v. ibagana kadtayo a “ti Apo binendisionanna ni Abraham kadagiti amin a banbanag.” Kitaem ti masakbayan ti

Genesis 24:35 ket isuratmo dagiti banbanag a naisarita iti daytoy a v. a mangipakita ti bendision ti Apo iti biagna. _____

2. Dagiti v. 2-4: Inayaban ni Abraham ti pangulo dagiti adipenna. Ania iti naipaaramid iti adipen? _____

3. Ania ti ingunamgunam ni Abraham iti adipenna nga ikarina a kasapulan a tungpalenna? _____

PANURSURO: Masapultayo ti agsaludsod: Apay a napateg unay ken Abraham a ti anakna ket saan a maiysawa kadagiti Canaaneo a babai? Siasino dagiti Canaaneo? Ania ti ammotayo maipapan kadakuada? Tapno matakkuatantayo ti kinasiasinoda, kitaen ti Genesis 10:15-19? Ania ti maadaltayo maipapan kadagitoy a tattao? _____.

Agdaydayaw dagiti Canaaneo kadagiti saan a pudno a didiosen a naaramid iti kayo ken bato ket saanda a sinurot ti pannursuro iti maymaysa a pudpudno a Dios, ti Dios ni Abraham. Dagitoy a puli ti agbalin a nasion a kasapulan dagiti kaputotan ni Abraham iti dumteng a tiempo a kasapulan a madadael bayat iti panangtagikuada iti daga, ti tawidda.

Adda pay daigiti dadduma a banbanag maipapan kadagiti Canaaneo iti Genesis 10:20. Isuda ket kaputotan ti anak ni Noe a ni _____. Dagiti kaputotan ni Ham ket nailunod gapu kadagiti nakababain ken awanan panagdayaw nga ipakita ni Ham iti amana (Genesis 9:25-27).

Iti Genesis 24:4 sadino ti naibaga a papanan ti adipen? _____.

Kasapulan a lagipentayo dagiti dadduma pay a nasisita unay a banag. Inaramid ti Dios ti tulag a kari ken Abraham. Ti kadaraan ket naipasa babaen ken Sem maituloy ken Abraham ket maituloyto ken Isaac. Ti agnanayon a tulag ken naaramid ken Abraham ken dagiti kaputotanna (Genesis 17). Daytoy ti nadiosan a pangeddeng nga inaramid ni Abraham imbes koma a makiasawa kadagiti nailunod ken saan a kadara ken saan a paset ti tulag a kari, pinagsubli ni Abraham ti adipenna iti daan a pagilianna a Haran ken tapno sapulenna manipud kadagiti kakabagianna iti agbalin nga asawa ni Isaac. Ti panagtulag dagiti nagannak nga iyasawa ti anakda ket isu iti maaw-awat a kaugalian ken wagas iti panagbiagda.

Paset 2

PAKAUNA: Irugitayo itan a maawatan ti kinadagsen ti rebbengen ti kangatoan nga adipen iti pagtaengan. Sakbay ti panagsapatana adda pay ti sabali a banag a masapul a pagsasaritaan.

PANAGSANAY:

1. V. 5: Ania dagiti saludsod dagiti adipen? _____

2. Ania ti sungbat ni Abraham (v. 6)? _____
3. Ania ti rason ni Abraham (v. 7)? Kitaen ti Genesis 12:1-3.

PANNURSURO: Inruar ti Dios ni Abraham manipud iti daga ti Haran ket inpanna iti daga ti Canaan. Idi inayaban ti Dios isuna manipud Haran inkarina nga ikkan isuna iti daga, anak, ken kinabaknang. Kamaudiananna tinungpal ti Dios ti karina ket inikkanna ti sanikua (daga), anak (kaputotan), ken kinabaknang. Amin nga inkari ti Dios ken Abraham ket no maminsan maaw-awagan a 3 P's iti tulag (Property, Progeny, Prosperity).

Ita ibaga ni Abraham iti adipenna a ti isu met la ti Dios a nangiruar kenkuana (Abraham) nga isu met la a Dios ti kumuyog kenkuana (adipen). Ngem, yantangay a naayaban ni Abraham manipud Haran, ti anakna a kas paset iti tulag ket saan koma nga agsubli. Naayaban a pumanaw iti daan a pagilian ket napan iti baro a daga. Isuna ken dagiti kaputotanna ket naikkan iti baro a kari ti Dios a napatalgedan iti agnanayon a tulag (Genesis 17). Naayaban isuna tapno mangrugi iti baro, baro a *genesis*.

PAGPAMPANUNOTAN: Dua a banag iti umay iti panunot kadaytoy a paset iti pakasaritaan. Saantayo a mapan iti detalye ngem irugim nga usaren ti arapaapmo bayat iti panangusigmo:

1. Iti panagkunam ibilang kadi ni Abraham ti anakna a kas iti panangibilang iti maysa nga agturay iti nakoronaan a prinsipal? Napadasan ni Abraham ti aramid ti Dios iti bukodna a biag. Tinungpal ti Dios ti karina kenkuana babaen ken Isaac – iti amin a banag manipud iti pannakaipasngayna a gingga iti ipapanda ken amana iti bantay Morea no sadino a sadiay ti pakaidatonanna. Ammo ni Abraham nga ima ti Dios ti nangsalaknib ken nangbendision ket adda ken Isaac manipud iti kinaubingna. Ket ita a lakayen unay ammo ni Abraham nga isu met la nga Apo a Dios ti

mangipaay iti asawa para iti anakna. Ti isu met la a Dios a nangted iti kari “ibaonnanto ti angelna (Genesis 24:7) _____.”

Ket no saan a siaannugot ti babai a kumuyog nga agsubliiti adipen ni Abraham (v. 8), _____.

2. Dadduma pay a panangusig...kas paset iti pamilya ni Abraham, daytoy nga adipen ken nakugit. Isu met ket adda iti babaen iti agnanayon a tulag nga impasdek ti Dios iti Genesis 17. Gapu iti pannakilangenna ken Abraham ti parabur ti Dios ket naited kenkuana a kas met iti amongna. Mapadasanna met ti isu met la a panangkaddua ken panangsalaknib ti Apo a kas iti inaramid ni Abraham nga amona. Ammo ti adipen daytoy agsipud ta ni Abraham pinasingkedanna. Ammo ti adipen a paset ni Isaac iti kari ti Dios. Kas iti kaadda iti Dios ken Abraham, ken gapu ken Abraham, agbalin a napudno ti Dios kenkuana. Ket iti kasta, isapatana ti karina maipapan iti daytoy a banag (v. 9). Isuratmo dagiti kapanunotam: _____.

Paset 3

PAKAUNA: Nangala ti sumagmamano ti adipen ken dadduma pay nga alikamen a mangipakita ti kinabaknang ni Abraham ket pimmanaw a napan iti Aram, ti paset iti Tigris ken karayan Eufrates, ken ti Haran, ti ili a pagnanaedan ni Nahor. Ti Aram ket amianan a laud ti Mesopotamia, ti agdama a panawen, Syria.

PANAGSANAY:

1. Impakuyog ni Abraham dagiti sangapulo a kamelio ken amin nga agkakaimbag a banag. Dimteng ti adipen iti Aram ket naginana isuna ken dagiti kamelio iti ruar ti suidad iti maysa a bubon (v. 11). Idi nakasangpeten _____ ken ti oras nga ipapan dagiti _____ nga umay agsakdo iti _____.
2. Isurat ti kararagna nga usarem ti bukodmo a balikas (vv. 12-14): _____.
3. Ti adipen nagkararag a ti Apo ipakitana ti kinaimbagna ken Abraham nga ipalubosna iti panagballigina. Ania koma iti pagilasinan tapno maammoan ti adipen a ti babai isu ti napili ti Apo para ken Isaac? _____.
4. Sakbay ti pannakalpas ti panagkararagna ania ti napasamak (v. 15)? _____.

5. Ania ti ibaga kadatayo iti bersikulo 15 para ken Rebeka? Kasano iti panagkabagianda ken Abraham? Siasino ti amana? _____
Kitaen pay ti Genesis 11:27-29 ken Genesis 22:23.
6. Kasano ti pannakailadawanna iti bersikulo 16? _____.
7. Pinunnona ti karambana idiy bubon. Nagdaras ti adipen a simmabat kenkuana ken dimmawat iti _____
Ibaga kadatayo dagiti sumarsaruno a bersikulo no ania pay ti inaramidna. Natungpal amin a banag kas iti panangdawat iti adipen iti _____
Inikkanna isuna iti _____ kalpasanna inikkanna pay ti _____
dagiti _____ agingga a napnekda.

PAGPAMPANUNOTAN:

1. No panunotem ti maipapan daytoy dakkell unay a panangnamnama iti paset ti adipen. Sangapulo a kamelio! Ikkam ida iti mainom agingga a mapnekda! Namin-ano ngay a daras ti aramidenna a panagsublisubli ket mapanna manin punuen ti karamba iti bubon!
2. Iti bersikulo 21 ipakitana a saan a _____ ti adipen no di ket _____
laeng kenkuana tapno maammonna a _____.
3. Iti sumaruno a bersikulo nangiruar ti adipen ti balitok a singsing ken dua a purselas para kadagiti imana. Ket sinaludsodna ni Rebeka no siasino isuna ken no mabalin a maturogda iti balay ti amana iti dayta a rabii. Ania ti indiyana iti adipen iti bersikulo 25? _____
_____.
4. Ania iti madardaras nga insungbat ti adipen? _____
_____.
5. Ania ti gapu no apay a nagdayaw ken nagyaman isuna iti Apo iti bersikulo 27?
 - a. _____
 - b. _____

Paset 4

PANNURSURO: Naipalagip kadatayo ti kinapudno ti Dios a mangtungpal iti karina kadagiti bersikulo 7 ken 27. Tungpalenna ti Saona. Ti Saona ket Pudno. Iti *Ti Kari ti Dios ti Bendisontayo* inadaltayo ti biag ni Abraham ket nakitatayo kas iti panangngur-urayna a tungpalen ti Dios ti karina. Masapul a naannadtayo nga iti kinapudno ti Dios iti Saona ket saan a maibatay iti bukodtayo nga oras. Iti nataoan a kasasaadtayo iti amin a kinaawan-anustayo ket ballikugenna iti panunot ken namnammatayo. Masansan a datayo ti mangkeddeng ti kaipapanan ti kinapudno a saan ketdi nga ipalubos a ti Apo ti mangisuro

kadatayo iti kaipapananna. Kas iti panangadaltayo a mangammo iti Dios ken iti pannakapapigsa iti pannakilangentayo Kenkuana itedna kadatayo ti pannakaawat ken sirib a kasapulantayo tapno maawatantayo no ania ti kinapudno ken tapno agtalektayo nga Isu ket mapagtalkan.

Maysa a palagip a rumbeng nga usigentayo a dagiti karitayo ket saan a kas iti kari ti Dios ket saantayo a mabalin nga ibaga a kasapulanna a tungpalen ti karitayo para iti bukodtayo a bagi. Dagiti karitayo ket kukuatayo saanna a kukua. No pay kasta artapanna ti karina dagiti karitayo. Ikarina a mapagtalkan Isuna ket pudno a mapagtalkan. Mabalinko nga ikari nga agbalinak a napudno ngem managbasol a nataoan a kababalinko iduronnak a saan nga agbalin a napudno. Mabalin nga ikarik a tungpalek ti karik ti maysa nga ubing ngem dagiti paspasamak mabalin nga idalanak tapno di tungpalen ti karik iti dayta nga ubing. Kadawyanna gapu ti nataoan a kababalintayo ibilangtayo ti Dios kas maysa a tao a no saan isuna wenno siak ket pilien nga saan a napudno kadagiti karik. Ti kinaagpayso iti kinapudno ket isu iti panangited iti Sao iti Dios ken iti sabali kasapulan a ti naisao ket maaramid. Daytoy a kababalin ti Dios agbalin a paset iti ugalitayo bayat iti panangtultuloyna a mangaramid, wenno mangpabaro, kadatayo iti ladawanna. Pagtalinaeden iti panunot nga ti ladawanna ket isu ti sigud a planona para kadatayo iti Genesis 1:27.

PANAGSANAY:

1. Dagiti bersikulo 28-33: Nagtaray a nagawid ni Rebeka tapno ibagana kadagiti kameng ti pamiliana ni inana ti amin a napasamak. Dagus a rimmuar ni Laban a kabsat ni Rebeka tapno sarakenna ti adipen idiy bubon. Nakitana nga adda ti singsing ken purselas a nakasuot ken Rebeka. Nangngeg ni Laban ti ibagbaga ti kabsatna no ania ti napasamak. Napan isuna iti ayan ti adipen ket inawisna isuna ken dagiti dadduma pay a kadduana nga agdaldalliasat, agraman dagiti kamelio, iti pagtaenganna iti pagtaenganna tapno maturogda idiy iti rabii. Sakbay a kanen ti adipen ti naidasar kenkuana impampilitna pay nga ibingay ken Betuel nga ama ni Rebeka ken Laban no ania ti masapul nga ibagana.
2. Dagiti bersikulo 34-49: Ti adipen imbagana amin a napasamak mangrugi iti panangibilin ni Abraham agingga iti tiempo nga itedna ken Rebeka iti singsing ken dagiti dua a purselas. Iti amin a kinapudno nga imbagana ania ti ipagarupmo a karigatan? _____
_____.
3. Nasisita unay a naawat ti adipen ti sungbat iti saludsod iti bersikulo 33 ken bersikulo 47, “Siasino ti makin-anak kenka?” Ania ti igunamgunam ni Abraham iti Genesis 24:4? _____
_____.
4. Ti pakabuklan ti amin, ti Apo manin ti nangipaay. Ti Apo ti nangipaay iti kalakian a karnero iti Genesis 22:13 ket ita impaayna ti asawa nga agpaay ken Isaac. Impakitana manin ti kinaimbag

ken kinapudnona ken Abraham. Nakita met ni Laban ken Betuel a ti ima ti Apo ti mangiturturong iti mapasamak. Ania iti sungbatda kadagiti bersikulo 50-51? _____

- _____
- _____
5. Dagiti sagsagut a naited ken Rebeka ken iti pamiliana impasdekna ti tulag nagbaetan iti dua a pamilia. Ania dagiti sagsagut ti adipen ken Rebeka? _____
6. Ania ti intedna iti kabsatna a lalaki ken iti inana (v. 53)? _____
7. Kadagiti bersikulo 54-61 ni Laban ken ti inana ket nagsaganada nga ibaon ni Rebeka a kakuyogna ti adipen nga agsubli tapno agbalin nga asawa ni Isaac. Iti agsapa nakasagana ti adipen a pumanaw nga agturong iti pagtaengan ti amongna. Nakasagana isuna nga agtignay iti balligi nga impaay ti Apo kenkuana. Ania ti dinawat ti pamilia iti bersikulo 55?
- _____
8. Ngem impapilit ti adipen. Inawat ti pamilia ni Rebeka iti pannakapalubosna ket pinalubosanda isuna iti dalanna agraman dagiti adipenna a babbai. Isurat dagiti bendisionda para kenkuana bersikulo 60: _____
- _____
9. Kadagiti bersikulo 62-62, saritaen no ania napasamak idi nagsarak ni Isaac ken Rebeka.
- Sadino ti ayan idi ni Isaac? Ania ti ar-aramidenna? _____
 - Nakita ni Rebeka ni Isaac ket dinamagna, _____
 - Imbaga ti adipen kenkuana a ni Isaac isu ti amongna ket ania ti inaramid ni Rebeka?

 - Nangeg ni Isaac ti impadamag ti adipen. Ania ti inaramid ni Isaac?
_____. Mabalina saanna a rinambakan ni Isaac ken Rebeka ti kallaysada. Ammotayo a ti panagdenna ti lalaki ken babai isu ti pannakatungpal iti panagasawa.
 - Nagbalin nga asawana ni Rebeka ket ammotayo nga inayat isuna ni Isaac. Ania ti inyegna nga il-iliwen ni Isaac?
_____. Ti liwliwa ti asawa tulunganna a mapnek ti gagar ti asawana a maipateg.

Paset 5

ANIA TI MAADALTAYO MAIPAPAN ITI DIOS? Basaen manen ti Genesis 24. Bayat iti panagbasam markaam iti aniaman a nausar a mangiladawan iti kababalin ti Dios. Isuratmo dagitoy a balikas ken ragup ti balikas ken ti bersikulo a pakasarakan kadagitoy:

(DAGITI) BERSIKULO

DAGITI BALIKAS KEN RAGUP TI BALIKAS

Dagitoy balikas a di agbalbaliw nga ayat ken kinapudno a naaramat iti bersikulo 27 ket nausar manin iti bersikulo 49. Nakita ti adipen ti ayat ken kinapudno ti Dios ken Abraham ket ita mariknana daytoy a kababalin para kenkuana.

PANANGIPAKAT A SALUDSOD:

1. Ti kinapudno ket masarakan iti panangtalinaed iti naibalikas a sao. Ti kinapudno ket pasalun-atenna ti panagtalek. Iti Karin-kari ti panagasawa ayabanna iti lalaki ken babai nga agbalin a napudno iti maysa ken maysa ket iti panangaramidda iti dayta itedda ti karida iti maysa ken maysa. No ti Karin-kari ket maperdi ti talek ket madadael. Ti kinapudno ibagana a no ania ti ibaga ti maysa kasapulanna a tungapalen. Ania ti kapadasam iti *kinapudno*?

a. Siasino dagiti nangisuro kenka iti panagbalinmo a napudno? _____

b. Siasino ti *saan a napudno* kenka? Ania iti kapadasam? _____

2. Adda kadi ti pakarigatam iti kinapudno ti Dios? Ania ti naisuro kenka maipapan iti kinapudnona ti Dios? Ania ti kapadasam iti kinapudno ti Dios? _____

3. Ania dagiti naitalek kenka a naaramidmo a namagbalin kenka a pagtuladan iti kinapudno? Usigem dagiti gundaway a dagiti dadduma napadasda iti kinapudnom ket napaadda ti talekda kenka gapu iti naipabaklay kenka.

NAUN-UNEG A PANANGAMIRIS: Ti kinapudno ti Dios ket saan a maibatay iti aniaman nga awan iti Bagina. Iti 2 Timoteo 2: 13 naipaganetget manen kadatayo nga uray no saantayo a _____, agtalinaedto a _____, ta di na mabalin nga _____ ti Bagina. Ti

Dios ket no siasino Isuna! Ti kinapudno ket maysa a kababalin iti Dios. Ti kababalin ket ibagana kadatayo no ania iti nagunegna. Isu ken napudno. Mabalin a kunaen ti maysa a ti kinapudno ket paset darana (DNA). Maysa pay a pangarigan ti kababalinna ket no ti Biblia ibagana kadatayo a ti Dios ket ayat. Ti ayat ket maysa met a kababalin ti Dios. Ti ayat ket isu ti kinasiasinnona. Ti Biblia ibagana pay ti maysa a kababalin ti Dios nga isu ken nalinteg. Daytoy ket masarakan iti umuna a Juan 1:8-10. Ania dagiti dua a kababalin ti Dios a naibaga kadagitoy a bersikulo? _____ ken _____.

Isu ket napudno ken nalinteg a mamakawan kadagiti basbasoltayo. Dagitoy a bersikulo ibagana kadatayo a no ipudnotayo dagiti basbasoltayo Isu ket pakawanennatayo. Isu ket napudno a mangaramid kadagitoy. Nupay kasta, no ulbodentayo ti bagitayo ken ti Dios maipapan kadagiti kasasaadtayo a managbasol, ti Insaona a Kari ket awan lugarna iti biagtayo agsipud ta Isu ket nalinteg met.

KARARAG: O Apo, naimbag ken napudnoka ken Abraham. Bayat iti panangtungpalmo kadagiti karim kenkuana, agyamanak Kenka ta naimbag ken napudnoka met kaniak. Ngem masapul nga ibagak Kenka a marigatanak a mangaramid iti awanan sarday a panagayat ken kinapudno. No maminsan saanak a napudno. Dagiti saok a saanko a matungpal isu ti pakaigapuan ti saan a panagtalek dagiti dadduma kaniak. Pakawanem iti kinakurang ti panagayatko, isublim kaniak iti ladawam. Ammok a ti kinapudnom ket saan a maibatay iti kinapudnok. Agyamanak iti ayat ken pammakawanmo kaniak ken Jesus. Agyamanak iti pammatalgedmo a ti ayat ken kaasim ken kinapudnom agpaut iti agnanayon.

MAIKADUA A LEKSION

TI KALINTEGAN A KAS INAUNA NGA ANAK KEN TI BENDISION

GENESIS 25, 27 – LINAKSID KEN INALLILAW

PAKABUKLAN TI LEKSION 2

Pakabuklan

Pakauna

Leksion 2: Genesis 25, 27

- Ti pannakaiyanak ni Jacob ken Esau
- Naala ni Jacob ti Kalintegan ni Esau a kas Inauna nga Anak a Lalaki
- Ti Tulag ti Dios Kadatayo
- Ama a Naallilaw
- Benindisionan ni Isaac ni Jacob

PAKAUNA

Ibaga ti Genesis 25 ken 27 kadatayo ti prebeliheo ken kari a maipaay iti inauna nga anak a lalaki iti kaugalian iti daydiay nga aldaw, ti kalintegan a kas inauna nga anak a lalaki ken kangrunaan ti bendision. No dagitoy ket para iti inauna nga anak, isu ni Esau, takuaten iti Leksion 2 no kasano ken apay a naala ni Jacob, inaudi kadagiti singin.

Ti pannakagun-od ni Jacob kadagitoy dua a sagot iparangna ti kinaawan talna ti pamilia ni Isaac. Kitaen ken naganam ti gapu iti kinaawan talna. Kitaen no kasano a naipasa iti pamilia ni Isaac, ti pamilia dagiti amma a mamagtawid ti tulag. Tandaanan no kasano a naapektaran dagiti langen-langen ti pamilia.

Ngem kasano a napasamak daytoy? Kasano nga aywanan ti Dios ti tulagna a kari iti daytoy a pamilia no kasla iti amin a banag ket saan a kusto? Takuaten no apay nga inaywanan ti Dios ti tulagna a kari ken Isaac. Ania ti maadaltayo maipapan iti Dios ken dagiti karkari nga inaramidna?

Numan pay kasta, dagiti tignayda ket adda ti kasukatna ket saan a makalisi ti pamilia ni Isaac. Ania dagitoy a kasukat ken ania dagiti patauden a basol a simrek kadagitoy nga agkabsat? Takuaten ti kakaisuna a mabalin nga pannakaruk-at para ken Jacob. Adalen ti panagpatingga ni Esau.

Iti panagtultuloymo iti leksion utobem no ania ti kayatna a saoen kenka ken kaniak a ti kakaisuna nga Anak ti Dios, ti unauna nga Anak ti Ama, inarakopna ti kalintegan a kas inauna nga anak. Adalen no ania ti tawid nga inawatna gapu iti kinapudnona iti pagayatan ti Ama.

Paset 1

PAKAUNA: Idi natay ni Abraham dagiti annakna nga Isaac ken Ismael ket intanemda isuna a kadua ni Sara iti talon a ginatangna. Nagnaed ni Isaac ken ni Rebecca nga asawana idia Beer Lahai Roi. Ti pakasaritaan maipapan ken Isaac ket maituloy iti Genesis 25. Ti kari ken Abraham ken kadagiti kaputotanna ket kas kaado dagiti bituen iti tangatang ken darat iti baybay. Ita ta natay isunan ket nabati laengen ti kakaisuna nga anakna a ni Isaac a kakaisuna nga agtawid ti kari a nakaipasaanna.

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 25:19-34.

PANAGSANAY: Daytoy a kapitulo ket ituloyna ti pakasaritaan ni Isaac. Iti vv. 19-20 kasla adda ti kasapulan a kitaen. Isu't gapuna a kitaentayo.

1. Siasino ti Ama ni Isaac (v.19)? _____
2. Mano idi ti tawen ni Isaac iti nangasawa (v.20)? _____
3. Siasino ti inasawa ni Isaac? _____
 - a. Siasino ti Amana? _____
 - b. Siasino ti kabsatna? _____
4. Ni Isaac imbabaetna ni Rebecaa (v.21). Ania iti dawatna iti kararagna? _____
5. Apay a nakadakkakkel a banag daytoy? _____
6. No ni Isaac ket isu ti pakatungpalan ti kari ti Dios, ania ti kasapulan a mapasamak?

7. Naadalatayo a sinungbatan ti Dios ti kararag ni Isaac. Ania ti napasamak (vv.21, 23)? _____

8. Ania ti ibaga daytoy a bersikulo maipapan ti panagsikog ni Rebecca (v.22)? _____

PANNURSURO: Masikog iti singin ni Rebecca ket nalabit a narigat ti panagsikogna. Naibaga kadatayo a dagiti ubbing ket “aggubgubalda iti uneg ti tian.” Ti babai a makapadpadas iti daytoy a panagsikog ket ibagana pannakariribok gapu iti panaggaraw iti unegna. Nupay kasta, ti pannakariribok ni Rebecca ket awan dua-dua a kimmaro gapu iti panagsikugna iti singin, ket mainayon pay, naibaga kadatayo nga agdindinnuron ti maysa ken maysa kadakuada uray pay sakbay a maiyanak. Iti pannakariribukana ti pakaigapuan ti panangdamagna iti Apo, “apay a mapasapasamak daytoy kaniak (v.23)?”

PANAGSANAY:

1. Iti bukodmo a balikas, ania ti imbaga ti Apo kenkuana? _____

Agsabalinto ti biag ni Rebecca. Nagsikog isuna iti singin. Imbaga ti Apo a mangbukelto ti singin ti unegna, ti dua a tattao ket agsinadanto. Maysa kadagitoy a nasion ket napigpigsanto ngem ti maysa. Ket iti maudi a naibaga ken Rebecca a ti inauna pagserbiannanto ti inaudi, ket ti daytoy ket maikaniwas iti kaugalian.

2. Idi dimteng ti oras a panaganakna, impasngayna dagiti singin a lallaki. kasano a nailadawan ti inauna iti v.25? _____

Ania ti impanaganda kenkuana? _____

3. Iladawan ti kabsatna (v.26). _____

4. Ania iti impanaganda iti maikadua kadagiti singin? _____

Naipasngay ni Esau ken Jacob ken Isaac kalpasan ti dua a pulo a tawen kalpasan nga inasawana ni Rebecca. Agtawen ni Isaac ita iti 60.

5. Kadagiti vv. 27-28 ket mangted iti ad-adu pay a pakaammo maipapan kadagitoy dua a lallaki iti panagdakkelda. Ania pay dagiti mainayon a banbanag a maamoantayo maipapan ken Esau? _____

6. Ania ti maamoantayo maipapan ken Jacob? _____

Dagitoy dua a lallaki ket adda nalawag a nagdumaanda. Ti maysa ket nalaing a manganup ket ayuyangna ti ruar ken bakir, kaykayat ti amana ket ti maysa ket natalna nga iti uneg laeng ti balay iti ayanna, ti pakailadawanna ket kaay-ayo ti inana.

Paset 2

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 25:19-34. Maadaltayo ti ad-adu pay a kababalin maipapan kadagitoy nga annak.

PANAGSANAY: Nalawag a ni Jacob ti tumultulong iti panagluto ket ni Esau ken nagaget a mangsuksukisok iti bakir.

1. Ania ti kasasaad ni Esau idi nagawid isuna (v. 29)? _____.

2. Ania ti sapsapulen ni Esau (v. 30)? _____.

3. Saan nga ited ni Jacob ti dawat ni Esau nga awan kasukatna. Ania ti indiaya ni Jacob? _____.

_____.

PANNURSURO: Ibagbaga ti bersikulo 31 ti maipapan iti kalintegan ti inauna nga anak. Ti kalintegan ti inauna nga anak a lalaki ket kukua ti umuna nga anak uray pay naggapu iti asawana wenno iti kamalalana. Ti makinkukua ti kalintegan kas inauna nga anak ket isunto ti agbalin nga ulo ti pamilya. Ti kaputotan ket maituloy babaen panangtagikua iti daytoy a kalintegan. Isuna met ti agtawid ti mamindua a bagi ti sanikua ti amana.

Ti dawdawaten ni Jacob ket saan a bassit a banag. Kayat ni Jacob a tagikuaen ti kukua a karbengan ni Esau. Tandaanan ti kuna ti Apo ken Rebecca idi kunana a ti inauna pagserbianna ti inaudi. Nagtignay ni Jacob a sisisikap. Ammona ti pagkapsutan ni Esau. Kalpasan ti amin, ti laeng banag a mapanpanunot ni Esau ket ti makan. Ania pay ti imbag ti kalintegan no matay isuna?

PANAGSANAY: Ituloy iti bersikulo 33.

1. Impilit ni Jacob a agsapata ni Esau kenkuana sakbayna a mangan. Ket ania ti inaramid ni Esau?

_____.

Ti panagsapata ket isu ti inaramidna ket Jacob nga ilakona ti kalinteganna, ti tawidenna.

2. Inikkan ngarud ni Jacob ni Esau iti makan (v. 34). Ania ti nangilakuan ni Esau iti kalinteganna?

_____. Anian a kinamaag ti inaramid ni Esau! Ti kayat ken ipatpateg ni Jacob ket inted ni Esau para iti sumagmamano a tinapay ket sopas a bulbukel.

3. Inleppas ti bersikulo iti pinagkunana a ni Esau ket nangan ken imminum ket timmakder sa

pimmanaw. “Ngarud, _____.”

PASET 3

ANIA TI MAADALTAYO MAIPAPAN ITI DIOS: Daytoy a pakasaritaan maipapan iti kalintegan ket ababa unay, 15 a kapitulo laeng ti bersikulo ket naadaltayo ti adu a banbanag maipapan ken Esau ken ti pamilyana. Naiyadal kadaytoy no ania ti ipatpateg iti tunggal kameng iti pamilya, siasino ti kaykayatda, ken ania ti kababalinda. Natakkuatantayo met no ania ti ipatpateg ti tunggal annak maipapan iti kalintegan a kas kenkuana. Maipapan iti daytoy a pamilya, ti maysa a kameng ket maisuppiat iti sabali, ken adda ti kaykayatda. Nupay kasta, napudno ti Dios iti karina ken Abraham ket daytoy a pamilya isu ti mamagtawid iti kari.

Dagiti pampanunottayo ket mabalin a maballikog ket mabalin a mamatitayo a dinatayo mabalin nga usaren ti Dios agsipud ta dakestayo. Mabalin a panunotentayo a ti kari ti Dios ket nakabatay iti ugalitayo wenno maipakita iti aramidtayo iti panangtratona kadaytoy. No naimbagtayo, bendisionannatayo ket no saan, di na tayo bendisionan. Iti daytoy a pakasaritaan makitatayo ti maysa kadagiti agkabsat a gungundawayanna ti sabali. Mabisin unay ni Esau ket agkasapulan unay iti makan. Nakita ni Jacob

daytoy a gundaway tapno magun-odna iti pribilihio a naited iti inauna a kabsatna. Iti dayta met la nga oras makitatayo nga impalubos ti inauna a kabsatna iti buksitna a mangtenggel iti inaramidna. Ket ngarud nagtignay ni Esau iti kinaawan panagraem ket linaisna ti tawidna a kas inauna nga anak. Ginundawayan daytoy ni Jacob ket innalana ti sanikua a kayatna babaen iti panagsaur. Dagiti aramid ti Dios ket saan a maibasar kadagiti ugalitayo. Agtignay ti Dios agsipud ta nakitulag kadatayo. Nangaramid Isuna ti kari kadatayo. Nagkari ti Dios nga iti agnanayon a tulagna ket para ken Abraham ken kadagiti kaputotanna. Saana nga imbasar ti karina babaen iti panangibagana iti kasla kastoy, “No naimbagkayo” wenno “aramidenda ti imbagak” wenno “no tungpalenda ti saoda”. Saan, agtignay ti Dios agsipud ta isu ti imbagana. Inaramidna ti karina ken Abraham, ken Isaac ken kadagiti annakna ket tungpalenna daytoy! Tunggal banag ket gapu iti naindaklan nga ayatna para kadagiti amin a tattao. Addatayo iti babaen iti isu met la a kari iti buniag. Datayo ket naan-anay ti panagtalektayo a ti Dios ket tungpalenna dagiti karina. Uray no manangallilaw ken naulbodtayo ket gundawayantayo dagiti dadduma, napudno latta ti Dios a mangtungpal iti saona.

Iti baet iti kasasaad a kas tao, inraman ti Dios dagiti tattao iti panggepna nga isubli it sangkataon iti sigud a panggepna. Pinilina a masubbotayo amin manipud iti kinamanagbasoltayo ket ikkannatayo iti kabaelan nga agbiag a siwawaya ken napakawan. Iti pannakasubbottayo amin ket maibatay laeng iti Dios. Ti Dios ket addaan met ti inaunaan nga anak a lalaki. Jesus ti naganna. Innalana ti karbenganna a kas inauna nga anak a sigaganetget unay. Maipalagip kadatayo ti Juan 3:16-17. Isurat dagitoy a bersikulo.

Naparaburantayo agsipud ta saan a linaksid ni Jesus ti kalinteganna a kas Anak. Immay Isuna a kas Inauna nga Anak, kakaisuna nga Anak ti Dios, sipapalubos a mangipaay ti biag nga agnanayon kadagiti mamati Kenkuana. Ni Jesus ti pamuspusan a pinili ti Ama tapno isublina ti amin a tattao ket iyegna ida amin ida iti Pagarian ti Ama.

KARARAG: O Apo Dios, kas ken Jacob, inallilawko dagiti dadduma tapno magun-odko no ania ti kayatko. Iti kinadarasudos iti panunot ken panangallilaw iti kameng iti pamilyak, gagayyem, ken katrabahoak a nangputed iti langen-langen. Kanayon a mariknak nga agmaymaysaak ken awanan namnama gapu kadagiti biddutko. Jesus, ikkannak iti tured a mangipudno ti basolko ken mangiconfesar kadakuada. Mamatiak a Sika iti mangted bael kaniak nga agbalin a napudno ket pagbalinennakto a napudno. Dawatek Kenka a makipagtrabahoak Kenka nangnangruna iti paset ti _____

_____ Naragsakak unay a Sika Jesus, a kas Inauna nga

Anak, di mo linaksid ti kalintegam no di ket pinilim a matay tapno tawidek ti amin nga adda iti nailangitan nga Ama para kadagiti amin nga anakna.

PASET 4

PAKAUNA: Mangrugina a mariknatayo nga adda ti saan a nasayaat a mapasamak iti pagtaengan ni Isaac. Impakita ti Dios ken Rebecca a dagiti singin ket agbalin a dua a nasion. Napanaganan ti maysa nga anak iti Jacob a kayatna a saoen “inallilawna” ket panangallilaw ti inaramidna. Makitatayo kadagiti sumaruno a kapitulo no mamin-ano ni Jacob, ti mangallilaw a tao, ket mangallilaw wenno maallilaw. Kaad-adaltayo iti paset 2 no kasano ti kinasikap ni Jacob nga inallilaw ni Esau ket nagun-odna ti kalinteganna. Iti dayta nga aramid naadaltayo a saan nga impateg ni Esau ti kalinteganna a kas inauna nga anak. Kinapudnona naibaga kadatayo a linaisna daytoy. Tinalikudanna ti Dios dagiti nagannakna, pinilina ti mangasawa kadagiti babbai a Heteo (Genesis 26:34-35), ket pinilina nga agbiag iti bukodna. Dagitoy a tignay ket maipakita iti saanna a panagraem iti amana ket di na impateg amin nga ibagian ti amana. Nasisita daytoy iti pananglagiptayo a ni Isaac ti mangaw-awit iti bendision nga inted ti Dios ken Abraham nga amana. Amin a naikari ken Abraham ket naipasa ken Isaac ket ita kukua ni Jacob.

PANURSURO: Agpada a sagut ti Kalintegam a kas inauna nga anak ken ti bendision nga inted ti ama iti inauna nga anak. Ited ti kalintegam iti anak ti tawid ti ama. Nupay kasta, ti *bendision* isu ti ibalikas ti ama iti anakna nga idalan ken iturayan ti anakna iti unos iti panagbiagna. Naadaltayo iti Genesis 25:29-34 a naala ni Jacob ti kalintegam ni Esau. Ita maamoantayo iti Genesis 27 no kasano met a naala ti bendision ni Esau.

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 27:1-29.

PANAGSANAY: Kitaentayo kadagitoy a bersikulo no kasano a naipakita ti pakasaritaan.

1. Ania ti kasasaad ti salun-at ni Isaac (v. 1)? _____
_____.
2. Bigbigen ni Isaac a mabilbilang laengen dagiti al-aldawna iti daga. Lakay isunan, nakapsot, ken di makakita. Ammona a tiempon tapno ited ti bendisionna ken Esau isu nga inrugina ti pannakaaramid ti pamendision babaen iti panangawagna ken Esau. Ania ti imbagana ken Esau kadagiti bersikulo 3 ken 4?
 - a. _____
 - b. _____

c. _____

3. Insagana ni Isaac ti lugar “tapno ti kararruak ket _____ sakbaynak a matay.”

PANURSO: Iti baet iti pannakaammo ni Isaac maipapan ken Esau, sigagagar isuna nga ited ti bendisionna kenkuana. Ni Esau ti kaykayatna nga anak. Kas ama ken anak agpadada a managanop iti kabakiran ket kaykayada a kanen ti naanupda (Genesis 25:27-28). Ngem linaksid ni Esau ti Dios ti amana ket pinilina a suroten iti bukodna a pagayatan (Genesis 26:34) agraman iti panangpilina a nangasawa iti uneg iti familia ni Ishmael ket sinurotna dagiti saan a paset iti tulag a kari ti Dios (Genesis 28:8-9).

PASET 5

PANAGSANAY: “Ti kaykayat nga anak ni Rebecca ket ni _____.

Agdengdenggeg isuna iti panagsarsarita ni Isaac ken Esau. Naalana met ti pamendision ni Isaac, saan a para kenkuana no di ket para iti ay-ayatenna nga anakna a Jacob.

1. Idi pimmanaw ni Esau, ania ti inaramid ni Rebecca (Genesis 27:6-7)? _____
_____.
2. Ania ti inbagana ken Jacob iti bersikulo 8? _____
 - a. Iti bersikulo 9: _____.
 - b. Iti bersikulo 10: _____.
3. Insagana met ni Rebecca “tapno isuna ket _____ sakbay a matay (Genesis 27:10).”
4. Nupay kasta, nakita ni Jacob iti sumagmamano a parikut iti daytoy a panggep. Ania dagiti kapanunotanna kadagiti bersikulo 11-12?

Nalawag, ti kadakkelan a kapanunotanna ket no matiliwan iti panangallilawna ket ilunod iti amana, imbes a mabendisionan.
5. Agparang a sigagagar ni Rebecca a ni Jacob ti makaawat ti bendision nga uray no isu ti pakailunodanna no saan nga agballigi ti panggepna. Iti bersikulo 13 inikkanna ti agbasbasa iti kinalimed ken panagdardaras. Ania ti inbagana? _____
_____.
6. Ngarud, nagtulnog ni Jacob ket ti agina intuloyda ti panggepda nga allilawen ti anak ti kabsatna. Tandaanan dagiti nakaro nga inaramidda tapno masiguradoda a maallilaw ni Isaac.

- a. Bersikulo 14: _____.
 - b. Bersikulo 15: _____.
 - c. Bersikulo 16: _____.
7. Napan ni Jacob iti ayan ni tatangna. Iti bersikulo 18 ania ti immuna a saludsod ni Isaac?
_____.
 8. Iti bersikulo 19 ania ti insungbat ni Jacob? _____.
 9. Nasdaaw ni Isaac a nagsubli a dagus ni Esau (v. 20). Dinamagna:
_____.
 10. Insungbat ni Esau: _____.
 11. Iti bersikulo 21 kayat ni Isaac a masigurado nga isu ni Esau gapuna a dinawatna nga umasideg isuna tapno _____. Apay nga agdudua isuna nga isu ni Esau malaksid no naallilaw idin ni Isaac? Wenno no isu ti nangallilaw? Ania dagiti kapanunotam? _____.
- Nagyan ni Isaac iti balay ti allilaw iti mismo nga asawana nangallilaw kenkuana tapno maala ni Jacob no ania ti kayatna a para kenkuana uray no saanna a kalinteg. Ti bukod nga anak ni Isaac a ni Jacob ket inallilawna ti kabsatna tapno maalana ti kayatna, isu ti kalinteg ni Esau a kas inauna nga anak. Ket ita kayat dagiti agina a maala ti bendision ti ama ket ammoda a maala laeng daytoy babaen iti panangallilaw.
12. Uray pay no ti timekna ket kas ken Jacob ti imana met ket nabarbunan ket immubra ti panangallilaw. Iti bersikulo 24 nagsaludsod ni Isaac maminsan pay,
_____.
 13. Insungbat ni Jacob, _____.
 14. Imbilin ni Isaac nga alaenna ti makan nga insaganana para kenkuana. Kinnanna ket imminum iti arak. Ket dinawatna ken Jacob nga umasideg para iti maysa nga agep. Iti bersikulo 27 ania ti nakaallukoy ken Isaac nga isu ni Esau? _____.
 15. Kamaudiananna, naited ti bendision. Ania ti bendision (vv. 28-29)?
 - a. “Ited koma ti Dios ti _____.”
 - b. “Agserbi koma _____.”
 - c. “Iturayanna koma _____.”
 - d. “Mailunod koma _____.”

PANANGIPAKAT ITI BUKOD A BAGI: Anian a bendision ti inted ni Isaac ken Jacob nga anakna! Nakaawatkayo kadin ti bendision iti siasinoman? Iti nagannak? Iti gayyem? Iti pastor, padi, wenno dagiti dadduma nga agtrabtrabaho iti Iglesia? Kadagiti dadduma a kaugalian saan a gagangay ti pamendision.

Nupay kasta ti bendision papigsaenna ti siasinoman a nakaitedanna. Nangngegyo kadin ti bendision ti Dios iti biagyo?

1. Ania ti kayatmo a mangngeg a bendisionna kenka? _____

_____.

2. Ania dagiti bendision nga itedmo iti anak, iti asawa, iti gayyem wenno katrabahoan?

_____.

Ti bendision ti naggannak iti anakna iti ipapanaw iti anak iti balay ket mabalin a kunaen,

“Laglagipem, ay-ayatenka!”

3. Lagipen nga iti Genesis 12 binendisionan ti Dios ni Abraham nga agbalin a bendision kadagiti dadduma. Pagpanpanunotam a nalaing no kasano iti biagmo ket makabendision iti sabali a biag?

_____.

4. Ania iti maibagam wenno maaramidmo tapno mabendisionan ti biag iti dayta a tao? _____

_____.

KARARAG: O Apo binendisionam ti biagko iti kinapudno. Saanak nga agbuteng nga allilawennak. Ti

kayatmo laeng ket ti pagimbagak. Ikkannak iti kabaelan a dumngeg iti ibagam a pamendision kaniak:

“Sapay koma ta ti Dios a paggapuan ti namnama, punnoennakayo iti amin a rag-o ken talna iti pammatiyo kenkuana tapno dumakkel a dumakkel ti namnamayo iti pannakabalin ti Espiritu Santo (Roma 15:13).”

Pagtalinaedennak a siiimatang kadagiti gundaway tapno mangbendision ti biag dagiti dadduma. Iti amin koma nga aramidek makaited kenka iti dayag ken pammadayaw.

_____.

MAIKATLO A LEKSION

ITA NI ESAU KAGURANA NI JACOB

GENESIS 27, 28 – NI JACOB PIMMANAW

PAKABUKLAN TI LEKSION 3

Pakabuklan

Pakauna

Leksion 3: Genesis 27, 28

- Panangallilaw ken Kinapudno
- Naipakaammo ti Panangallilaw ni Jacob
- Ti Kinapudno ti Dios a Mamakawan
- Pumanaw ni Jacob
- Panangallilaw iti Nakaigapuan ti Panagbinnusor

PAKAUNA

Gapuna, ania ti panangallilaw? Sadino iti nagtaudanna? Ania dagiti pagbanagan ti panangallilaw? Ania iti isuro ti Biblia kadatayo maippan iti panangallilaw? No ti panangallilaw ket saan a naimbag a damag, ania ngarud ti naimbag a damag? Iti daytoy a leksion, manamna iti ad-adu pay a panangammo ken pannakaawat iti panangallilaw ken iti bilegna a mamagsina ken mangdadael iti langen-langen.

Iti leksion 2 naammoantayo a babaen iti panangallilaw ni Jacob iti kabsat ken amana, ni Jacob innalana ti kalintegan ti kabsatna kas inauna a lalaki ken ti bendision a maipaay iti inauna. Ita iti leksion 3 biroken no kasano a ni Esau simmungbat iti naigagara a panangallilaw ti kabsatna tapno alaenna iti rumbeng a maipaay kenkuana. Kinaen no kasano a maibutaktak dagiti panggep ni Rebeca para ken Jacob. Maamoan pay maipapan iti ipupusay ni Esau.

Kamaudiananna, kalpaskan iti panagadal iti pakasaritaan adda koma orastayo a mangpanunot iti nauneg. Ania dagiti kapadasak maipapan iti panangallilaw? Kaano a siak ti nangallilaw ken kaano a siak ti naallilaw? Ti Santa Biblia ibagana a ti mismo a bagitayo ket al-allilawentayo. Nalabit damagentayo kasano a mapasamak daytoy? Kitaen ti bagim ket panunotem ti kinapudno maipapan iti bagim. Napnoan panagraem, usigem ti sungbatmo iti aniaman nga ipalgak iti Apo kenka.

Paset 1

ARAMIDEN: Basaen manen ti Genesis 27.

PANNURSURO: Yantangay ti panangallilaw ket napateg a paset daytoy a pakasaritaan ken iti dadduma pay, kasla rumbeng unay nga adda oras a mangadal iti dadduma pay a paset iti Biblia a saritaenna iti panangallilaw. Ania ti panangallilaw? Ania dagiti pagbanagan dagiti mangallilaw? Ania ti puon ti parikut? Tapno masungbatan dagitoy a saludsod ken dadduma pay panawantayo ti Genesis 27 ket kitaentayo dagiti dadduma pay a makatulong a paset ti Biblia. Daytoy ket makatulong kadaytoy nga agsanay nga agsapul iti bersikulo ti naduma-duma a libro ti Biblia ken maited ti gundaway tapno isuronatayo iti Sao ti Dios.

1. Mateo 13:22-23 – Ania dagiti banbanag a kankanayon a makaallilaw kadaytoy? _____
2. Jeremias 17:9 – Sadino iti nagtaudan iti panangallilaw? _____
3. Marcos 7:20-23 – Ania dagiti agtaud iti puso? _____
4. Leviticus 19:11 – Ania ti bilin ti Dios? _____

Ni Mateo sarsaritaenna iti panangallilaw gapu iti kinabaknang. Amintayo iti maminsan napadasantayo iti naallilaw iti kinabaknang. Masansan a mapasamak ta ngamin patientayo unay a *rumbeng* a matagikumatayo. Apaman a nagatang wenno addaantayo ti kinabaknang, idiy a maamiristayo a naallilawtayo babaen iti panamati nga ited ti kinabaknang iti panakapnek wenno kinaragsak wenno panaggagayyem wenno aniaman a pilien a pasien. Ti kinapudno ket maallilawtayo a mamati iti maysa a kinaulbod.

Ni Jeremias ibagana nga adda ti sakit ti pusotayo ket saan a maagasan. Ibagana a ti puso ket manangallilaw ket saan a maagasan. Ti basol ket naigameren iti puso ket ti naguneg ti basol ket panangallilaw. Lagipen iti napasamak iti Harden ti Eden idi agsao ti uleg iti babai. Amin nga inbagana ket panangallilaw. Ket ita ni Marcos ibagana a rumusing iti puso ti panangallilaw. Daytoyen ti kinasiasinotayo kas managbasol.

Ti bilin ti Dios iti Leviticus a ditayo koma agulbod iti maysa ken maysa. Daytoy ket para iti pagimbagantayo no apay nga intedna daytoy a bilin. Kitaentayo ni Jacob idi nangallilaw, nagulbod. Ti

Biblia isurona a ti Diablo ket ulbod ken ama ti amin a kinaulbod. Awan ti kinapudno kenkuana (Juan 8:44).

Ti sungani ti kinaulbod ket kinapudno. Ita basaen daytoy a paset ti Biblia ket ammoem iti pudno:

1. Proverbio 14:5 – Ania ti kababalin ti napudno a saksi? _____
2. Efeso 4:21-24 – Sadino ti pagtaudan ti kinapudno? _____
3. 1 Corinto 3:18 – Ania kadi ti isardentayo nga ar-aramiden? _____
4. 1 Juan 1:8-9 – Isurat daytoy a paset ti Biblia: _____

5. 1 Pedro 2:21-22 – Ania ti ehemplo ni Cristo a mabalintayo a tuladen? _____

6. Juan 14:6 – Ania ti kinuna ni Jesus maipapan iti bagina? _____

Ti pudno ket saan a makaallilaw. Mapagtalkan ti pudno. Namina-ano a daras a nagsapul ti pammaneknek ni Isaac a ti tao iti sangona a bendisionanna ket ti anakna a ni Esau? Adda iti pagtaenganna iti panangallilaw idi pay. Nagtaleb ita dina makita. Ti pudno ken ulbod ket di mabalin nga agdenna. Ti maysa ket pudno a saksi wenna ulbod a saksi ti sabali.

Agtaud ken Jesus ti pudno. Ti kinapudno ket naguneg ken kinasiasino ni Jesus. Kinunana nga isu ti Dalan, ti *Pudno*, ken ti Biag. Matalektayo Isuna para iti kinapudno no ti Diablo kayatnatayo nga allilawen iti kinaulbodna. Nangruna iti amin, masapul nga isardengtayon nga allilawen ti bagitayo. Mabalin nga allilawentayo ti bagitayo a kunatayo a nangatotayo, nalaingtayo ngem ti kinapudno awantayo. Mabalin a panunotentayo a napategtayo, nasirib wenna aniaman a mangallilaw kadatayo ket mangted iti rikna a nangatngatotayo ngem iti dadduma. Dikay maallilaw. Ti Dios saan a marabrabak. Ni San Pablo kunana iti Galatia 6:6-8 a ti tao apitennanto ti amin nga immulana. Ti panagtalon ti pagbatayan no agmulatayo iti bukel ti trigo apitentayo ti trigo. Isu a no agmulatayo iti ulbod ken panangallilaw iti biagtayo. Al-allilawentayo ti bagitayo no kunatayo nga agapittayonto iti kinapudno ken panagtaleb.

Ket ni San Juan nga ipaidanon kadatayo ti saan a naimbag ken naimbag a damag. Ti saan a naimbag a damag ket no kunatayo nga awan basoltayo ket allilawentayo ti bagitayo. Saantayo nga ibagbaga iti bagitayo ti pudno. Kunana nga awan kadatayo ti pudno. Nupay kasta, ti naimbag a damag ket no ipudnotayo dagiti basbasoltayo, ti Dios ket napudno ken nalinteg ken pakawanenna dagiti basbasoltayo. Kas iti kinapudno ti Dios ken Abraham, Isaac, ken Jacob, ti Dios napudno kadatayo ken pakawanenna amin a basbasoltayo gapu ken Jesus. Kayat ti Dios dagiti pudno ti sawentayo iti bagitayo ken Kenkuana.

Amintayo ket nakabasal iti panangallilaw. Nalabit naiduma dagiti aramiditayo kada Jacob ken Rebecca ngem ti panangallilaw ket panangallilaw. Ni Jesus ket immay tapno wayawayaannatayo iti amin a mangallilaw kadatayo. Ti pusotayo allilawennatayo met. Ti Diablo allilawennatayo. Ti lubong nga ayantayo a pakairamanan dagiti makaallilaw a panangawisna ken uray dagiti gagayyem ken kameng iti pamilya allilawendatayo ngem ni Jesus laeng ti kakaisuna nga awan panangallilawna. Ti naimbag a damag numan pay ti biagna ti naibayad ita napabilegtayo babaen Kenkuana a siwawaya a tumulad kadagiti tugotna iti panangpukawna iti panangallilaw a nalaka a mangsakmal kadatayo kadagiti panangallilaw. Kinapudno ti parabur ken asina Isu't mangwayawaya kadatayo tapno agbiagtayo kas anakna ken mamagtawid iti pagarianna.

Paset 2

PANAGSANAY: Agsublika iti Genesis 27. Nabendisionan ni Jacob ket pimmanaw iti imatang ni amana. Ni Esau nakasangpeten iti balayda.

1. Ania ti inaramid ni a Esau (v.31)? _____
2. Ania ti sinaludsod ni Isaac? _____
3. Ania ti sungbat ni Esau? _____
4. Ti panangallilaw ni Jacob ket naammoanen. Madlaw ti makaunget a karirikna iti tunggal maysa:
 - a. Ti inaramid ni Isaac (v.33) _____
 - b. Ti inaramid ni Esau (v.34) _____
5. Agpadpada a naallilaw dagitoy a lallaki. Narigatda a patien ti inaramid ni Jacob. Ania ti naisao ni Esau maipapan ken Jacob (v.36)? _____

6. Iti bersikulo 36 agpakpakaasi ni Esau iti amana, “Bendisionannak met kadi O ama!...awan kadi ti imbatim a bendisionko?” Iti bersikulo 37 ni Isaac inbagana ken Esau nga intedna aminen ken Jacob ket sinaludsodna, “Ita ania pay ti maitedko kenka anakko?” Kasano a kasta unay ti pannakapaay ti ama. Ania ti dinawat ni Esau kenkuana iti bersikulo 38? _____
7. Ngarud ni Isaac binendisionanna ni Esau. Ania ti inabagana kadagiti bersikulo 39-40? _____

8. Daytoy kadi bendision para kenka? Pagdasigem ti balikas ni Isaac idi binendisionanna ni Esau ken ti balikas idi binendisionanna ni Jacob. _____

PAGPAMPANUNOTAN: Agpatingga ditoy ti pakasaritaan. Nupay kasta adu pay dagiti mapasungad. Naiteden ti bendision. Adda a nakastrek ti panangallilaw iti uneg ti pamilya. Idi inbaga ti Dios ken Rebecca a ti inauna ket pagserbiannanto ti inaudi, daytoy kadi ti pampanunoten ti Apo?

1. No saan a nakibiang ni Rebecca ken Jacob, adda ngata panagbaliw iti pakasaritaan? _____

2. Di maliklikan ti pannakipagrikna iti babawi a marikna ti dua. Ngem masdaawka met no apay a ni Esau dardaras a kasapulanna ti pannakabendision yantangay ti karbengan kas inauna nga anak ken ti wagas ni Isaac ket saan met naawat. Ania aya iti kaipapanan ti bendision para kenkuana? Kasano ti panagbiagna itan ta ammonan nga awan ti bendision kenkuana? _____

3. Ania ngata ti bendision ti nailangitan nga Amatayo para kadatayo a parsuana? _____

4. Kasta unay ti regget ni Esau nga umawat ti bendision ni amana. Kadatayo ngay? Kasta unay kadi met ti reggettayo nga umawat ti pannakabendision kas ken Esau? Ania ti kapanunotam: _____

5. Kasano a maipakita ti gagar ken reggetko nga umawat iti bendision ti Dios Ama iti biagko? _____

Paset 3

PANANGIKABESA: Ti paset ti Nasantoan a Surat nga adda kasta unay pannakainaigna iti daytoy a leksion ket 1 Juan 1:8-9. Mausar dagitoy a bersikulo iti umuna a paset ti panagadal. Maminsan pay maguyugoykayo a mangisurat iti papel daytoy ket sapay ta ragsakenyo ti mangpampanunot iti daytoy. Sapay ta dagitoy a balikas bendisionannaka bayat iti panangipudnom kadagitoy ket pakaragsakam a maammoan ti kinapudno a ti Dios ket napudno, nalinteg, ken pakawanenna ti amin a basolmo ke dalusannaka, ket aramidennaka a nalinteg babaen iti Anakna a Jesu-Cristo.

KABUKBUKODAN A PANANGIPAKAT: Dagiti pamilya ket adda panagparikot kadagiti langen-langen. Ti pannakadadael a parnuayen iti panangallilaw ket adda kadagiti aglawlawtayo. Dagiti negosio agsagaba iti pannakaupay. Adu ti politico a naapektaran iti kamaudianna madadael ti dayawda.

1. Ania kadi ti sanganguem a kasasaad agsipud ta nangallilawka wenno sika ti naallilaw? _____

2. Ania/kasano ti pannakaallilawmo? _____

3. Ania dagiti langen-langen a nadadael wenno naapektaran gapu iti panangallilaw? _____

4. Ania ti nakabasolan a masapul a maipudno? Ania nga aramid ti pammakawan a masapul a maibaga? _____

Ti Dios guyoguyennaka a mangaklon ti nakabasolan ken ipudno dagiti bidduttayo Kenkuana. Kayatna a ti kinapudno paset koma iti biagtayo, ti kinapudno nga umawat ken mangipudno iti biddut ken ti kinapudno nga umawat iti ayat ken pammakawanna.

KARARAG: O Apo Dios, bigbigek a ti panangallilaw ket adda iti pusok. Daytoy ti kasasaad ti pusok ket ammok nga awan iti adda kaniak a makaited iti agas. Naallilawak kadagiti kinaulbod nga agtaud iti nagunegko agsipud ta managbasolak. Ngem Sika ket Kinapudno. Ti Saom ket pudno. Inbagam kaniak a no ipudnok Kenka ti basolko ket Sika napudno ken nalinteg ken pakawanem ti amin a basolko. Umasidegak Kenka ket patiek a ti Anakmo ni Jesu-Cristo ket Isu ti makaagas iti kasasaadko. Sapay koma ta umay ket agnaed Isuna iti biagko. _____

Paset 4

PAKAUNA: Inallilaw ni Jacob ni amana ken ti kabsatna ket tinagikuana ti bendision ni amana a para koma ken Esau a kabsatna. Kasta unay ti pannakaupay ken madi a riknana idi maammoan ni Esau a ti pamendision ket naiteden ken Jacob ket dinawatna iti amana ti bendision para kenkuana. Ngem awan ti pamendision a naited. Naiteden ni Isaac ken Jacob ti panagbalinna nga apo ti kabsatna ken inaramidna nga agtagabu dagiti amin a kakabagian. Ti pamendision inramanna pay iti manayon a panangited ti trigo ken arak. Ita ti pakasaritaan agtuloy bayat iti panagladingit ni Esau ta di naited kenkuana ti pamendision para kadagiti inauna nga anak nga agtaud iti amana.

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 27:41 inggana iti Genesis 28:9.

PANNURSURO: Iti umuna a paset naammoantayo manipud ken profeta Jeremias a “ti puso manangallilaw a nakarkaro ngem dagit amin a banag ket isu napalalo a nagdakes (Jeremias 17:9). Ti panangallilaw inpakitana iti makadadael a bilegna idiy Hardin ti Eden idi a ti uleg innallilawna ti babai ket nangan ti babai iti prutas (Genesis 3:13). Ti panangallilaw ipamatmatna iti kinamanagbasol a kasasaad

ti puso. Ti panangallilaw ipalagipna kadatayo amin ti langa ti Dios a dinadael ti basol. Ditayo kabaelan nga ipakita daytoy a Dios kadagiti parsuana a kas iti panggepna.

PANAGSANAY: Di ipalubos ni Esau ti sumardengen. Kitaen ti pakasaritaan idiay Genesis 27:41.

1. Ania ti pampanunoten ni Esau a kas mabasa iti bersikulo 41a? _____
2. Ania aya ti puon ti gura ni Esau? Apay nga adda gurana (v.41b)? _____

3. Ania ti panggepenna nga aramiden (v.41c)? _____
Daytoy a panggep maipalagip kadatayo dagiti dua a lallaki nga agkabsat – maysa a kabsat, managan _____, inkeddengna iti panunotna a patayen ti kabsatna a _____ (Genesis 4:8).
4. Ti gura pataudenna ti dakes. Ti gura a kanayon a mataraonan iti dakes a panunot ken nadangkok a tarigagay ket iduronnaka a pumatay. Ania ti kuna ni San Pablo kadatayo iti Efeso 4:26? _____

Apay a saan? Ket dika ikkan ti lugar ti sairo (Efeso 4:27) ken dika agpanunot iti kinasairo.
5. Naammoan ni Rebeca ti pangpanggepen ni Esau iti kabsatna isu a dinardarasna a binagaan ni Jacob. Ania ti inbagana ken Jacob iti bersikulo 42? _____
Nabukelen ti plano ni Esau. Adda panggepna. Masapul laeng nga aguray agingga a pumusay ti amana.
6. Iti maikatlo a daras iti kapitulo 27 ibaga ni Rebeca ken Jacob (v.43): _____
Sapulen ti dua pay a kapadpadanaiti kaputulo 27 ket lagipen no sadino ti pakasarakan:
 - a. _____
 - b. _____
7. Ti bilin ni Rebeca ket “tungpalen ti ibagak.” Aramidem laeng ti ibagak. Ania ti maammoan nga ited daytoy maipapan iti kababalinna? _____
Iti pannakilangenna ken Jacob? _____
8. Ania ti plano ni Rebeca kas maiyannurot kadagiti bersikulo 43-44? _____

9. Ania ti rason nga inted ni Rebeca maipanggep iti nadaras nga ipapanaw ni Jacob (v.46)? ti Genesis 26:34-35 tumulong a mangtedto iti pannakaammo: _____

10. Iti Genesis 22:1-2 dinardaras ni Isaac a pinatalgedan ti plano ni Rebeca a mangibaon ken Jacob a mapan iti balay ni amana tapno sadiay ti pangalaanna ti asawana. Lagipen a ni amana Abraham

inbaonna ti adipenna kadagiti kakabagianna idia y Haran wenna Padan-Aram tapno mangala ti asawa para ken Isaac. Ania ti inbilinna ken Jacob? _____

11. Ania ti bendision nga ited ni Isaac ken Jacob sakbay nga inbaonna (Genesis 28:3-4)? _____

12. Ania kadagitoy a sarita ti pumada kadagiti sarita nga inted ti Dios ken Abraham nga apong ni Jacob ken kasta met ken Isaac nga amana? _____

13. Iti Genesis 28:5 ni Jacob adda iti dalan nga agturong ken ulitegna a _____ nga isu ti kabsat ni _____. Ti amada ket ni _____.

14. Maminsan manen makitatayo a ti panangtalinaed iti pakasaritaan ti kapuonan a nagtaudan ni Jesus ket napateg. Ti tulag ket para ken Abraham ken dagiti kaputotanna.

Paset 5

NAUNEG A PANANGAMIRIS:

1. Bayat a ni Jacob ket agturong iti balay ni ulitegna a Laban, ania ti inkeddengna nga aramiden ni Esau (vv.6-9)? _____

2. Ania ti kayat a saoen dagiti aramid ni Esau? Ania ti mapaspasamak kenkuana? _____

3. Lagipem no siasino ni Ismael. Ni Ismael ket uliteg ni Esau, a kabsat ti ama ni Isaac nga amana. Maay-ayo kadi iti amana nga isu ket mapan iti familia ni Ismael tapno mangala iti asawaenna? Kalpasan iti amin, ni Jacob napan iti kabsat a lalaki ni amana. Ania kadi ti dakesna iti ipapan ni Esau iti pagtaengan ni Esau? Lagipem no ania ti kinuna ti angel ti Apo ken Hagar maipapan ken Ismael iti Genesis 16:11-12. _____

Ti Genesis 25:18 (NIV) kunana, “Ket nagbiagda nga aggiginnura kadagiti amin a tribo a naikamang kadakuada.

PANAGPANUNOT ITI NAUNEG: Ti pakasaritaan ket agbaliw. Ngem sakbay nga agturongtayo idia y Haran a kadatayo ni Jacob masapul a panunotentayo ti kaririknatayo maipanggep iti rikna ken ugalityo maipapan kadagiti mapaspasamak. Ket nasina ti pagtaengan. Ti agkabsat saanda nga aglalaing iti maysa

ken maysa. Dagiti nagannak ket adda kaykayatda kadagiti annakda. Ti ama salimetmetanna ti kari ti Dios a naipasa kenkuana manipud ken Abraham nga amana. Bayat kadagitoy nga agkabsat ket adda pay laeng iti tian, ti Apo binagaanna ni Rebeca nga agsinadanto ken ti inauna pagserbiannanto ti inaudi. Nalawag a kastoy iti mapasasamak.

Adda ken Jacob iti karbengan ken bendision iti inauna nga anak. Ti umno koma ket ni Esau ti pakaitedanna ngem ita ni Esau laisenna ida kasta met ti ama ken kabsatna. Masansan nga adu ti kastoy a pakasaritaan a mangegtayo kadagitoy nga aldaw. Iti aniaman a rason adu dagiti agkabsat a saan nga agsasarita ken agkabsat a dimmakel nga adayo iti maysa ken maysa. Gura ken saan a panagkinnaawatan ti agturay; nadadael dagiti napintas a langen-langen ket napukaw ti ayat.

Agpeggad kadi ti masakbayan kadaytoy a familia? Ti kadi panagtultuloy iti naikari a tulag ket agpeggad? Ni Isaac laeng iti kakaisuna nga agtawid iti kari. Dua laengen dagiti annakna ket ita maysa kadakuada pinanawannan ti amin a nagtaktakderan ti amana. Ti maysa nga anak adda met nga agpeggad ken mabutbuteng nga isu ket patayen ni kabsatna. Sadino ti ayan ti Dios kadagitoy a pasamak? Pinanawanna kadin daytoy a familia? Nagbaliw kadin ti panunotna maipanggep iti tulag nga inaramidna ken Abraham ken kdagiti kaputotanna? Kasla agparang nga iti ulbod ken panangallilaw iti uneg ti familia ket dinadaelna ti entero a plano ti Dios. Ania ti makunam: _____

Dagiti salidsod a pagpampanunotan saan nga nainkapilitan a masungbatan ngem ipaayna kadaytoy ti pammalubos nga agpanunot no ania dagiti mabalin a mapasamak. Itedda kadaytoy ti gundaway a mangamiris no kasano no datayo ti pakapasamakanna. Dagiti saludsod a pagpampanunotan ipalubosna ti agdamag iti narigat a masungbatan. Sadino ti ayan ti Dios kadagitoy a paspasamak. Ania ti panpanunoten ti Dios? Adda kadi ti aramidenna? Makaunget kadi ti Dios? Ania ti rikna ti Dios a makita ken ammona ti panagparikot daytoy a familia ket ti maysa a kabsat kayatna pay a patayen ti kabsatna. Ti Dios kadi ket annamonganna dagiti panangallilaw a mapasasamak? Kabaelanna pay kadi nga ibanag dagiti panggepna iti baet dagiti adun a langen-langen a nadadael? Ania ti makunam? _____

Ania ngata dagiti pampanunotem bayat ti pannakadanonmo iti daytoy a paset ti pakasaritaan? Ania ngata dagiti narikot a saludsod a mabalinmo a damagen? _____

KARARAG: Apo, saan a napintas dagiti marikriknak. Bayat iti pannakaammok ken Isaac ken ti pamiliana, ad-adda met a makitak iti bukodko a bagi kadagit mapasasamak. Adu dagiti narigat a pasamak a mapasasaran ti pamilyak. Ti panangtratomi iti maysa ken maysa ken nakasugat kadagiti dadduma ken kasla saan a maagasan daytoy a sugat. Dawatek Kenka O Dios a tarimaanem ket agasam dagiti nadadael a langen-langen. Iyumaymo ti ayatmo kadagiti nasugat ken agsagsagaba. Kasapulan iti imam a napnoan iti kapia ken tapno isublinakam iti narag-o a panagbiag. Idatagko iti sangoanam daytoy mangriribok iti pusok. _____

MAIKAUPPAT A LEKSION

PIMMANAW SADI BEER- SEBA KET NAPAN IDIAY HARAN

GENESIS 28, 29: TI MANANGALLILAW KET NAALLILAW

PAKABUKLAN TI LEKSION 4

Pakabuklan

Pakauna

Leksion 4: Genesis 28, 29

- Ti Tagtagainep ni Jakob
- Awaten ni Jakob ti Tulag a Kari
- Agkikita dagiti Agkakabagian idiy Haran
- Naallilaw ni Jakob
- Pannakaiyaplikar ken Pagpampanunotan

PAKAUNA

Nagtalaw ni Jakob para iti bagina. Pinanawanna ti inana a kadduana a nangallilaw kadagiti kabsat ken amana. Pinanawanna ti amana nga aglidliday gapu iti inunaan nga anakna a lalaki a natakawan iti kalinteg ken bendision. Pinanawanna ti kabsatna a mangpangpanggep a mangpapatay kenkuana. Numan pay ti kapadasanna iti panagdaliasatna nga agturong iti Haran ket nabaliwan ti biagna. Ania ngata ti mabalin a mapasamak iti dalan a nakaipaay ti kasta a pannakabalbaliw? Kas adalen ti leksion 4 siputam daytoy a panagbalbaliw, daytoy baro a panagrugi iti biag ni Jakob.

Kalpasan ti kanito, dimteng ni Jakob idiy Haran ket agkitada ken ulitegna, ti kabsat ni inana. Ania ngata ti langa ti biagna iti pannakaipagtaengna kadagiti kakabagianna? Adalen ti ayat ni Jakob ken Raquel. Ngem ti pakasaritaan ket agbalin a nakiro gapu iti panangallilaw ti ama ni Raquel.

Ket, wen, adda dagiti subadna. Lukaisam dagiti bunga ti saan a nasayaat nga inwayat daytoy nga ama. Ania dagiti makapasakit iti puso? Siasino ti nangawit ti ut-ot?

Daytoy a leksion ayabannatayo a mangurnos kadagiti bukodtayo a biag a mangpadas ti sadiwa ken baro a panagrugi.

Tandaanan dagiti bukodmo a baro a panagrugi kas pannakisarak ken Apo Dios iti Saona ken kadagiti tattaona.

Paset 1

PANNURSURO: Ti balikas a *patriarkh* ket nalabit nga ammommon ti kayatna a sawen. Dagiti tallo a kalalatakan a *patriarkhs* ti Daan a Tulag ket da Abraham, Isaak, ken Jakob. Ti balikas a *patriarkh* ket nagtaud manipud iti Latin a pagsasao *patri*, wenna ama. Dagitoy a lallaki ket maibiang a kas immuna nga amma dagiti Judio, ti nasion ti Hebreo. Iti Genesis 28:10-22 maadaltayo a ti Dios pinilina ni Jakob a mangawit ti kari ti agnanayon a tulag.

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 28:10-22. Ituloytayo ti pakasaritaan kas mapantayo makipagdalliasat ken Jakob. Pinanawan ni Jakob ti Beer-seba a pagnanaedan dagiti naggannakna ket agturong iti Haran, maaw-awagan met la ti Padan-Aram, iti pagtaengan ti ulitegna a Laban (Genesis 28:10).

PANAGSANAY:

1. Addan ni Jakob iti dalanna. Ania ti inaramidna (v. 11)? _____
_____.
2. Iladawan ti tagtagainepna iti bersikulo 12: _____
 - a. Kas maiyannurot iti bersikulo 13 siasino ti adda iti ngatoen ti agdan? _____
 - b. Siasino ti panagkunana a kinasiasinona? _____
 - c. Ania ti kinunana nga itedna koma? _____
 - d. Iti bersikulo 14 ania ti inkarina kadagiti kaputotan ni Jakob? _____

 - e. Siasino ti mabendisionan babaen ken Jakob ken ti kaputotanna (v.14b)? _____

3. Iti bersikulo 15 ania ti inkarina?
 - a. _____ ak _____
 - b. Ket _____ to _____
 - c. Ket _____ to _____
 - d. Ta di _____ to _____
4. Maminsan manen ti kari ti daga ket putot ket naisapata. Kapada ti kari a naaramid kada Abraham ken Isaak ket naaramid met ken Jakob. Isu ket makariing a mabigbigna iti kaadda ti Apo (v.16). Ania ti inaramidna met iti bersikulo 17? _____
5. Ania ti ibagana? _____

6. Nalatak, daytoy a tagtagainep ket napasamak iti tengnga ti rabii ta ti bersikulo 18 kunana a ti “parbangon ti bigat...” Ania ti inaramid ni Jakob? _____
7. Ania ti innaganna iti dayta a lugar? _____. Kitaen ti baba ti Biblia nga adda iti tandana. Nalabit adda ti pakatandaan a mangted ti kaipapanan ti balikas a *Bethel*. _____. Ti sao a Bethel ket aggapu iti dua a balikas: *Beth* a ti kayatna a sawen balay ken ti *el* kayatna a sawen Dios.
8. Kadagiti bersikulo 20-22 nagsapata ni Jakob. Ti linaon ti sapatna ket agpadpada a *no* ken *ket*.
- a. Ania ti *no* a paset? _____
- b. Ania ti *ket* a paset? _____

Ket ni Jacob nagkari iti maysa a kari, ket kinunana, *No* 1) addanto koma ti Dios kaniak, ket saluadannakto iti daytoy a dalan a papanak, 2) ket ikkannakto iti taraonko ken pagananay a pagkawesko, 3) tapno agsubliak a sikakappia idiy balay ni amak, *ket* 1) ti Apo isunto ti Diosko, 2) daytoy a bato, ngarud, a pinatakderko a teddek, isunto ti balay ti Dios: ket 3) kadagiti amin nga itedmonto kaniak, itdekto a di agkurang ti apagkapulloda kenka.

9. Ti Genesis 28:22 ket isu ti umuna a pagbasaran manipud Biblia nga iti panangted ti apagkapullo iti Dios. Naikari ni Jacob ti mangted iti apagkapullo iti amin a maawatna ket isublina iti Dios. Ti apagkapullo ket isu ti datonna. Dagiti dadduma a paset iti biblia ibagbagana ti panagted ti apagkapullo kadagiti gameng ti maysa a tao. Ti aramid a panangted ti apagkapullo ket naiyawat agingga ita. Iti likmot iti Iglesia ti pagtuladan ni Jacob ket masursurot. Ti panagted ti apagkapullo ket pagannurotan. Ti panangted ti apagkapullo ket pagtalinaedennatayo a sipapanunot a ti amin a banag nga adda kadatayo ket aggapu iti Apo. Isu ti mangipapaay kadagiti amin nga adda kadatayo ken kasapulan para iti biag.

Paset 2

PAGPAMPANUNOTAN: Maminsan manen kasapulantayo ti sumardeng apagbiit iti panagadaltayo ket ikkantayo ti oras ti agpanunot a nasayaat kadagiti amin a mapasasamak. Agliblibas ni Jacob nga agturong iti pagtaengan ni ulitegna. Agliblibas para iti biagna. Kabayatan iti kaaddana iti dalan inyddana ti ulona iti bato iti rabii nga adu iti bituen iti tangatang. Adda tagtagainep, ngem dagitoy ket saan la a sinsinan a tagtagainep. Daytay ket tagtagained a ti Dios umay kenkuana nga addaan naisangsangayan a kari a no ania ti naited kada Abraham ken Isaac ket maited met kenkuana. Ti daga ket agbalinto amin a

kukuana ken dagiti kaputonanna, ket dagiti kapututanna agwarasdanto a kasla darat iti entero a lubong. Iti ngatoen iti amin, amin a tao iti lubong ken mabendisionanto babaen kenkuana ken ti kaputotanna. Mabigbig ni Jacob ti kaadda ti Apo iti dayta a lugar ket iti bato nangaramid iti patakder a pakalaglagipan ken Apo ket imbuyat ti lana iti ayan ti bato a maisalumina para iti nasantoan a pakausaranna. Agsapata iti Dios kadagiti “no” ken “ket” ken mainayon kadagiti kari ti panangted ti apagkapullo a maisubli gapu kadagiti amin nga inted ti Dios kenkuana. Daytoy ti kaunggan ti pakasaritaan.

Daytoy ket baro a panangrugi ken Jacob. Naaway kadi ni Jacob para iti bagina ti Dios ni amana sakbay daytoy nga oras? Ania ti kayat a sawen ti Dios para kenkuana? Ania dayta? Nalatak, ti kaadda ti Dios iti dayta a lugar. Nagbuteng ni Jacob. Nabigbigna a saan laeng a karuayan daytoy a lugar no di ket imbilangna a kas makapasiddaaw, awanen sabali pay no di ti balay ti Dios, ti ruangan ti langit. Ti maysa ket makarikna a ti amin a biag ket maipakita a naisabsabali ken Jacob kadayta a rabii ken iti sumaruno a bigat. Nakasagana a mangpadas iti Dios. Sipsiputannak agsipud ta mabutengak ta umasidegen ti pannakapapatayko. Awanannak pulos isu nga ipaayannak ti makan ken pagbadok. Tumaltalawak manipod pagtaengak, pamiliak, amin nga am-ammok ken amin nga ipatpategko. Isublinak nga awan pakaan-anoak iti pagtaengak. Anian ti kaado a tured a dawaten, a sapulen, a ti Dios aramidenna amin dagitoy para kaniak! Nagdawatak kadi a situtured iti Dios kadagiti kasapulan nga adda iti pusok? Kaano dayta nga oras? _____

No saanak idi a situtured a dimmawat, ania ngata kuma ita ti mangpadagsen ti pusok a kayatko a dawaten a mangpasigurado kaniak ti ayatna ken panangaywana kaniak? Anian ngata kuma ti pakasiguradoak nga ay-ayatennak ken kayatna nga agbalin a Diosko ket agbalinak nga anakna? _____

Nagkari met ni Jacob a ti Apo ti agbalinto a Diosna, a bigbigennato daytoy a lugar a balay ti Dios ket itedna iti Apo ti apagkapullo iti amin nga intedna kenkuana. Daytoy kadi nga Apo ti isu met la a Diosmo? Inawat mo kadi isuna kas isu ti Kakaisuna nga mangipapaay kadagiti kasapulan ti pusom? Nakita ni Jacob ti bagina a kas pammaneknek iti pannakitulagna iti Dios babaen iti apagkapullo. Kasanom kuma a kitaen ti bagim a mangted pammaneknek iti pannakitulagmo Kenkuana? _____

KARARAG: O Apo Dios, nagparangka ken Jacob iti tiempo a nakapsut isuna. Isu ket nagtalaw. Isu ket nagkasapulan la unay ket adayo iti aniaman a banag nga am-amona. Iti panagmaymaysana immayka ket

pinatalgedam iti kaaddam ket imbagam kenkuana a ti tulagmo kadagiti ammana ket naited met kenkuana. Saan ka a nagbaliw. Ti Saom ket saan a nagbaliw. Dawatek nga umayka kaniak iti kinaagmaymasak. Ammom dagiti kasapulan ti pusok. Agyamanak ta Sika ti Diosko ket pinagbalinnak nga anakmo. Situturedak kuma a mangted pammaneknek Kenka ken ti langen-langenta gapu iti Anakmo, a Jesus. Agyamanak ket idaydayawka babaen ti situtured ken naayat a mangisubli Kenka kas iti panangtedmo kaniak. _____

Paset 3

PAKAUNA: Pinanawan ni Jacob ti Bethel, ti lugar a nagtagtagainepanna, ket nagtuloy a nagdalliasat nga agturong Haran. Simmangpet iti Haran ti daga dagiti taga daya a tattao. Ti maysa a bubon ket adda iti ayan ti talon. Adda tallo nga arban dagiti karnero iti asidegna. Daytoy a bubon ti pangipainuman kadagiti karnero. Maysa a bato ti adda iti ngarab iti bubon. No dagiti amin nga urbon ket maurnongda ti bato ket tuliden dagiti agpaspastor. Agsakdoda ti danum iti bubon a pangdanum kadagiti karnero. No nalpasdan dagiti agpaspastor ket isublida ti bato iti ngarab ti bubon.

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 29:1-14

Kadagitoy a bersikulo maipakaammo kadatayo ni Laban ken Lea. Malagipmo, ni Laban ket kabsat ni Rebecca, uliteg ni Jacob.

PANAGSANAY: Nakisasao ni Jacob kadagiti sumagmamano nga agpaspastor.

1. Ania ti nasarakan ni Jacob iti v.4? _____
 2. Ania ti dawatenna a sumaruno iti v.5? _____
 3. Iti bersikulo 6 masursuruna a ni Laban ket nasalun-at ken ti anak ni Laban a Raquel ket naammona. Iti bersikulo 7 intudo ni Jacob dagiti karnero iti asideg ket mapainom ken maisublida iti pagaraban. Ania ti parikut iti v.8? _____
 4. Napan ni Raquel iti bubon a mangipaspastor kadagiti karnero ni amana. Ni Raquel ket _____.
 5. Ania ti inaramid ni Jacob idi nakitana ni Raquel (v.10)? _____
-

6. Kadagiti bersikulo 11 ken 12 ibaga ni Jacob ken Raquel no siasino isuna ket nagtaray a nagawid iti pagtaenganda tapno ibagana ken ama. Ania ti inaramid ni Laban idi nanggegna ti damage maipapan ken Jacob (v.13)? _____

7. Kalpasan nga inbaga ni Jacob ti amin a napasamak, ania ti insungbat ni Laban iti v.14? _____

Paset 4

PANURSO: Kalpasan ti amin a napasamak iti biag ni Jacob, nakasarak iti lugar a salinongna. Ti pamilia ni inana a di na pay nakitkita ket inawatda a kas paset ti pamilia ni ulitegna a Laban kadagitoy a balikas “sika ti tulangko ken lasagko.” Ngem maamoanto met la ni Jacob no ania ti kaipapanan ti bukodko a tulang ken lasag. Ti kababalin ti agkakabagian ket nauneg.

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 29:14-30. Ugedan ti maysa a balikas iti daytoy paset a kasla kababalin ni Laban ken pamilia ni Rebecca. Ania dayta a balikas? _____.

PANAGSANAY: Iti Genesis 29:14 rinugian ni Laban ken ni Jacob ti nasarita maipapan iti tangdan.

1. Nagtaeng ni Jacob iti maysa a bulan ken Laban itan ket saan a pinanunot ni Laban a gapu ta isu ket kabagian ket agtrabaho para iti awan. Ania ti dinawat ni Laban iti v.15? _____

2. Kadagiti bersikulo 16 ken 17 maadaltayo maipapan kadagiti dua nga annak a babai ni Laban. Ti inaunaan nga anak a babai ket ni _____ ket ti inaudian ket ni _____.
 - a. Kasano ti pannakailadawan ni Lea? _____
 - b. Kasano ti pannakailadawan ni Raquel? _____
3. Iti bersikulo 18 ibagana kadatayo nga inpatpateg ni Jacob ni Raquel. Ania ti insingasing ni Jacob ken Laban maipapan iti tangdan? _____
4. Immannugot ni Laban a sitatalek a nasisiaat a ti anakna a babai ket maited ken Jacob ngem iti sabali a lalaki. Kas maiannurot iti bersikulo 20 kasano ti panangibilang ni Jacob iti panagserbina ken Laban idi maamoanna a ni Raquel ket agbalin nga asawana? _____
_____.
5. Idi nalpasnan ti _____ a tawen napan ni Jacob ken Laban ket kinunana a nalpasnan ti pasetana iti tulagda ket kayatna ti asawana (Raquel) a makikaidda kenkuana. Immannugot ni Laban ken nagrambakda. Ania ti inaramidna (v.22)? _____

6. Ngem ti pakasaritaan ket gimmulo. Iti bersikulo 23 ania ti aramiden ni Laban? _____
 _____.
 Asawa itan ni Jacob ni Lea. Inikkan ni Laban ni Lea ti babaonen a babai a managan _____.
7. Idi immay ti bigat, nagparang ti kinapudno. Kaidanan ni Lea. Awan ti maisao ni Jacob, napan ken Laban, ania ti dinawatna ken Laban iti v.25? _____.
 Kenuna ni Jacob kenkuana, “nagserbiak kenka para ken Raquel, saan kadi?” Ket idi immay ti saludsod a mangiwarnak iti kinapudno iti mapaspasamak: _____
8. Kalpasan a maallilawna ni Jacob, ania ti kinuna ni Laban kenkuana iti v.26? _____
 _____.
 Ti nakaugalian ti inaunaan nga anak a babai ti agasawa pay nga umuna. Immannugot ni Laban nga ited ni Raquel ken Jacob a kasukat iti pito manen a tawen a panagtrabahona. Iti bersikulo 28 kinunana, “inaramid ni Jacob.” Pinalpas ni Jacob ti maysa a lawas ti rambak ti panagassawada ken Lea ket inawatna ni Raquel a kas asawana. Kanayunna pay, inted ni Laban ken Raquel ni _____ kas babaunenna (v.29).
9. Iti bersikulo 30 ibagana kadatayo maipapan ti pannakilangen ni Jacob kadagiti dua nga assawana. Isu ket dimmakel iti pagtaengan a dagiti nagannakna adda ti kaykayatda ket itan adda bukodna a pagtaengan ket ipatpategna ti maysa nga asawana ngem ti sabali. Nagtrabaho ken Laban ti _____ pay a tawen.

PAGPAMPANUNOTAN: Iti daytoy a gundaway adda dua a kapanunutan a sumrek iti panunot tapno utubentayo:

1. Maysa a kapanunotan ket nakasentro ken Lea, ti babai nga inaramat ni amana a mangallilaw ti maysa a tao nga isu itan ti asawana, ti lalaki a saan a mangipatpateg kenkuana. Ania ngata ti langana ti agbalin a kasla ken Lea? Saan nga isu ti kapintasan. Ibaga ti biblia nga addaan isuna ti nakapsut a panagkita. Isu ti inaunaan ket saan a naasawaan. Ti kabsatna a Raquel ti nalatak a magusgustoan. Ammo ni Lea ti nakaugalian dagiti tattao. Naamoanna ngata a kadagiti umuna a pito a tawen a maited isuna a maiyasawa a siaallilaw ken Jacob? Naamoanna kadi ngata a maited isuna a maiyasawa ket amakenna ti kanito a maiparangarang ken mapadasanna ti sigurado a pannakaupay a maamoanna ken Jacob?
2. Panunotem iti apagkanito a sika ket maysa a mannurat a nadutokan nga agdamag ken Lea. Ania ngata dagiti kayatmo a damagen? Ania ngata dagiti saludsod a pagay-ayat dagiti agbasbasa a mangted iti pagpampangunotan kadagiti amin a napasasamak? Ni kadi Lea ket paset iti panggep panangallilaw? Isu kadi ket innocente a biktima? Ania ngata ti langana ti nababbaba no maipapan

iti makapaguyugoy a langa? Ania ngata ti mariknam maipapan iti kanayon a panangidasig iti inaudi a kabsat wenna inaunaan a kabsat? Panunotem a nasayaat ti isuratmo a dua a saludsod:

Paset 5

PANANGIPAKAT:

1. Nalabit addaanka kadagiti kapadasan iti pannakisalialmo para iti pannakabigbig, nalabit uray iti ayat. Siasino ti kinasalialmo? Ania ti inaramidna a mangibaga kenka a nababbabaka ngem isuna?

2. Ania ti kanayon a dawdawatem a pagbalinan ken wenna agtaltalekka iti marikriknam a mas napatpategka ngem kadagiti sabali? _____
3. Kasano ti panangtratoda kenka? Ania ti kapadasam? _____

4. Kasanom a palubusan ti kasta a rikna iti panangtrat-tratoda kenka? _____

KARARAG: O Apo Dios, ammom dagiti ut-ut nga aw-awitek gapu kadagiti marikrikna a nababbabaak ngem kadagiti sabali. Dagiti dadduma kasla adda kadakuada dagiti amin a langa, amin a kabaelan, amin a panunot, amin dagiti paglaingan, amin a kababalin a mamagbalin kadakuada a makapaguyugoy.

Ikkannak iti pigsak nga agyaman Kenka ta inaramidnak a no aniaak. Agyamanak ta ipatpategnak ken bendisionam ti biagko iti kinapudno. _____

PAGPAMPANUNOTAN: Maysa a kapanunotan ket sarsaritaenna ni Jacob isu ket awatenna iti kamaudianan ti pannakaallilaw. Isu ken kasta met ni Laban ket addaan ti tulag. Agrabaho ti pito a tawen tapno matagikuana ni Raquel nga agbalin nga asawana ket dayta ti inaramidna. Ti tiempo ket dimteng ket nakasagana a mangala kenkuana iti toldana ket makikaidda kenkuana. Ti dalungdong ken kinasipngget ket mabalinna nga abbugan ti panangallilaw ni Laban ngem ti lawag ti bigat ti kinapudno ket maiparangarang. Panunotem dayta a kanito ti pannakaammo ti pudno.

Ania ti mapasamak no malukatan dagiti mata iti kinapudno? Agsublitayo kada Adan ken Eba iti hardin, idi kinuna ti Genesis 3:7 a ti matada a dua ket naluktan. Anian a kinanengneng ti marikna ti maysa! Mariknatayo ti pannakaiwarnak ken kinalupoy ket mabigbig no kasano kalaka ti pananglukluko ti dadduma. Saludsudentayo ti bagbagitayo: kasano ti kinanengnengko? Ti basol ket ipaammona kadatayo ti kinakapuytayo ket padasentayo ti mangikalintegang tapno salaknibantayo dagiti bagbagitayo manipod iti amin a mangallilaw kadatayo. Iti isu met laeng a kanito, datayo, met, kas ken Jacob ket kadawyan a kitkitaentayo no ania ti patientayo a pudno ngem daytay no ania ti pudno.

KABUKBUKODAN A PANANGIPAKAT:

1. Naaddaanka kadin ti kapadasan ti panagtalekmo ti maysa ngem inallilawnaka? Siasino dayta ken ania ti napasamak? _____
2. Ti panangallilaw ket idalannatayo nga agipenpen ti ruod kas ken Esau. Ania ti isungbatmo iti pannakaallilawmo a napadasam? _____
3. No ti pannakaallilawmo ti nangted kenka ti ruod a maikontra iti sabali, ti Apo aw-awisennaka tapno mawayawayaanka iti dagsen ti awitmo a mangipabpababa kenka ket agtalinaedka iti panagbiagmo a napunno ken nawaya. Maaw-awiska tapno palubusam nga Isu ket awitenna ti dagsen dagita abagam ket awitenna para kenka.

KARARAG: O Dios, kaaduanna ket maal-allilawak ken agtalek ti kinaulbod ti managdakdakes ngem iti Kinapudno ti Saom. Maal-allilawak kadagiti naulbod a pakdaar, saan nga umiso a pannakaipakaamo kadagiti pagsayaatan ken serbisyo kadagiti pangulo ken gagayyem ken uray pay dagiti kameng ti pamilia. No maminsan kaykayatko nga al-allilawen ti bagik babaen iti panagtalekko ti ulbo ken saan a kinapudno. Pakawanennak. Kayatko ti abiag iti kinapudno. Kayatko a maamoan ti kinapudno. Kayatko a maamoan ken mamati ken Jesus kas kakaisuna a Dalan, ti Kinapudno, ken ti Biag. _____

MAIKALIMA A LEKSION

AD-DDA NGA AYAYATENNA NI RAQUEL NGEM NI LEA

Genesis 29 -30 – Ti pannakaipasngay dagiti annak a lallaki ni Jacob

PAKABUKLAN TI LEKSION 5

Pakabuklan

Pakauna

Leksion 5: Genesis 29, 30

- Dagiti Naipasngay nga Annak Lallaki ni Jacob ken Lea
- Ti Panagimon ni Raquel ken ti Kinaliday ni Lea
- Sitatalinaed a Lupes ni Raquel
- Ni Raquel Impasngayna ti Anak a Lalaki
- Ti Nakabutbuteng nga Imon

PAKAUNA

Ni Jacob naiyasawa itan kada Lea ken Raquel, dagiti dua nga annak a babbai ti ulitegna a laban. Iti leksion 4 naadaltayo no kasano ti pannakaallilaw a naaramid a nakamarka kadagitoy dua nga agkabsat ken Jacob. Pinataudna ti adu a kinarigat iti langgen-langen iti uneg ti pamilya. Daytoy a leksion iparangna ti galad ni Jacob a paset met ti biag ti pamilya a dimmakkelanna kadagiti nagannakna nga Isaac ken Rebecca. Adalen ti maipapan iti daytoy a galad ket ti inpaayna a pannakadadael iti tunggal langgen-langen – iti nagbaetan ni Jacob ken iti tunggal asawana kasta met iti nagbaetan dagiti agkabsat. Maadal no kasano a daytoy ket maiparangrang iti uneg ti pamilya ni Jacob.

Nabendisionan ni Jacob kadagiti nagadu nga annak a lallaki. Ni Lea ken Raquel ti nangipanagan kadagitoy nga annak a lallaki. Dagitoy a nagan ket iparangda kadaytoy no ania ti linaon ti puso dagitoy nga inna. Takuaten no ania ti mapasasamak kadakuada iti baet kadagiti tawtawen a masakogda? Masaludsod mo ngata manen, “ayan ti Dios kadagitoy amin a mapasasamak?”

Datoy a pakasaritaan itedna kadaytoy ti gundaway a mangkita iti bukodtayo a bagi. Kas pangarigan, siasino ken Lea ken Raquel iti kayatmo a pagbalinan? Apay? Ania ngata no kaslaka ken Lea? Wenno Raquel? Mariknam kadi a kas ka la iti maysa kadakuada? Ania ti patauden ngata dagiti nagnaganda no kasanoda a panunoten dagiti bagbagida? Ania ti pategna kenka ti naganmo?

Laglagipen a ti Dios ituloyna a tungpalen dagiti tulag nga inkarina – ti kari nga inaramidna ken Abraham, a naiyawat ken ni Isaac, ket ita agtultuloy a matungpal iti biag ni Jacob. Iti las-od kadagiti amin a maar-aramid kadagitoy a pamilya, ti kari ket sitatalinaed latta. Kas inka adalen ti leksion 5 masarakam koma ti kinapudno ti Dios ket ti namnaman maiyinanam Kenkuana.

Paset 1

PAKAUNA: Nakaasawa itan ni Jacob. Da Lea ken Raquel ti assawana. Naub-ubing ken napinpintas ni Raquel ngem ni kabsatna. Naibaga kadatayo a ni Jacob ket _____ na ni Raquel _____ ngem Lea. Daytoy a panangidumduma pinartuatna ti panagsinnalisal ken panagimon iti nagbaetan dagiti dua nga agkabsat. Inikkan ni Laban dagiti annakna iti unggal adipen a babbai. Ti adipen ni Lea ket ni _____ ken Raquel ket ni _____. Maguyugoyka a mangammo a nasayaat kadagiti nagnagan kadagiti annak a lallakin ni Jacob, dagiti amma (Aramid 7:9). Napateg dagitoy a maadal. Dadduma kadagiti nagnagan ket kasla saan a nakairuaman kenka numan pay dadduma kadagiti nagnagan ket naited dagiti annak a lallaki kadagiti agdama a tiempo. No piliem ti mangaramid ti bukodmo a pakalaglagipan tunggal anak iti kuadernom para iti masakbayan a pagbasaran. Ti Sabali a paset ti biblia dagiti tunggal anak a lallaki ken dagiti pamiliada ket maawaganda a trib-tribu. Aminda ket maawagan a kas dagiti sangapulo ket dua a tribu ti Israel.

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 29:31 agingga iti Genesis 30:24. Bayat panangbasam ugedam dagiti nagnagan dagiti tunggal anak a lallaki a naipasngay ken ni Jacob.

PANURSURO: Ti agsikog ket pagilasinan iti kaugalian ti daytoy nga aldaw a ti babai ket binindisionan ti Dios. Ti lupes met a babai, iti sabali a bangir, ket matagtagibassit iti ili a pagnanaedan. Mabalagipantayo kada Sara ken Rebecca. Agpadpada a dagitoy a babbai ket lupes (Genesis 16:1; Genesis 25:21). Iti Genesis 29:31 maipakaammo manen kadatayo ti banag maipapan iti panagsikog ken ti lupes a babai.

Ti dadduma pay a paset kadaytoy ugali ti managdaldaliasat a kasapulan a maawatan ket ti maipapan maipapan ti adipen a babai. Idi un-unana iti Genesis 16:3-4 naadaltayo a ni Sarai ket awan kabaelanna nga agsikog gapuna intedna ni adipenna nga Agar ken lakayna nga Abraham tapno agbalin nga asawana. Nakikaidda ni Abraham ken ni Agar ket nagsikog. Dagiti adipen a babbai a ni Zilpa ken Bilha ket naitedda kenni Jacob nga agbalin nga assawana. Nakikaidda ti tunggal maysa kadakuada ket nagsikogda. Makaited ti gagar tapno tandaanan a ti Biblia isurona a no ti lalaki ken ti babai ket agkaidda ti babai ket naibilangen nga asawa ti lalaki. Ti aramid a panagtipon ket isu ti pannakabuo ti panagtipon ti lalaki ken ti babai. Ti panagtipon ket aramid ti agassawa a lalaki ken babai nga agbalin a maymaysa a lasag (Genesis 2:24).

PANAGSANAY: Kumpletoen ti *chart* kas aramidem dagitoy sumaruno a madumaduma a bersikulo. Dagiti pakatandaanan iti baba iti libro ket makatulong. Lasinen ti ina, ti nagan ti anakna a lalaki ken ti kaipapanan ti naganna. Iti pananginagan ti tunggal ubing siputam dagiti kabarbaro a kapanunutan iti kaunggan a pannakidangadang dagiti assawa ni Jacob.

Nagan ti Ina	Nagan ti Anak	Kaipapanan ti nagan ti anak a lalaki

Iti bersikulo 31 maadaltayo a ti Apo nakitana a ni Lea a saan nga ipatpateg ni asawana ket pinagsikog ti Dios. Ania ti maadaltayo maipapan ken Raquel?

Iti bersikulo 32 naganak ni Lea iti inunaan nga anak a lalaki ni Jacob. Ania ti naganna? Ania ti kaipapanan ti naganna? (Inayunmo iti *chart*) Ania iti maysa a balika a mangibaga kadatayo no kasano ti panangiyarig ni Lea ti biagna? _____ Ania ti kakaisuna a tarigagayna?
_____.

Iti bersikulo 33 masakog manen ni Lea. Ania ti nagan daytoy nga anak a lalaki ken ania ti kaipapanan ti naganna? (*chart*) ania ti kusto a pinati ni Lea? _____

Ammona a dinenggeg isuna ti Apo ken pinatina a benindisionan ti Dios ti maysa pay nga anak a lalaki. Apay? _____ Ania ti agtultuloy nga areng-eng ti pusona?

_____.

Paset 2

MAITULTULOY TI PANAGSANAY:

1. Iti bersikulo 34 ti maikatlo nga anak a lalaki ni Lea ket naiyanak. Ania ti naganna ken ti kaipapanan ti nagan ti ubing? (*chart*) Ania ita ti pinati ni Lea a mapasamak? _____.

- a. Tinarigagayan ni Lea ti makipagmaymaysa ken asawana. Ania ti gapuanantayo a mangpanunot a nariknana a kasla isu ti adipen a babai? _____.
- b. Ania dagiti kabarbaro a kapanunotan iti daytoy a bersikulo a mangted iti saem ken Lea?

_____.
2. Iti bersikulo 35 ibagana kadatayo a nagsikog manen ken naganak iti anak a lalaki. Ti naganna ken kaipapananna? (*Chart*) Maipakita a ni Lea ket serrekenna ti napateg a paset ti biagna. Saannan a pulos a pilien ti mangikarigatan a manggun-od ti awan kenkuana, mainaganan, _____
_____ no di ket bigbigenna a ti panaganakna ti maikauppat nga anak a lalaki kas gundaway tapno _____
_____. Ania ti ibaga ti pagpatingaan ti bersikulo 35 kadatayo? _____.
3. Iti agdama, iti Genesis 30:1 ania ti mapasasamak ken Raquel? _____.
- a. Nagbalin ni Raquel a _____ ti kabsatna.
- b. Ti *panagimon* ket isu ti panagbuteng ti pannakaisukat. Kasano daytoy a pakaiyulogan ti panagimon ket maiyaplikar ti kasasaad ni Raquel? _____
- c. Ania ti dawawatenna ken ni Jacob? _____
- d. Ken, nalatak a madisdismaya, iti pungtotna insungbatna: _____
_____.
- Kas ken Sarai iti Genesis 16:2 namati a ti Dios tungpalenna ti pannakaadda ti aniaman nga annak (Genesis 30:2).
- e. Ania ti inbaga ni Raquel ken ni Jacob (v. 3)? _____. Agbibbiag iti buteng ni Raquel kas managimon a babai. Mabutbuteg a ti ayat ni Jacob ket mapukawto ken ti ayatna ket maipanaw kenkuana ket maiteg ken ni kabsatna a Lea a nangted ti uppat nga annak a lalaki ken ni Jacob. Maup-upay a panagpatalinaedna ti ayat ken rikna ni Jacob kenkuana.
4. Iti Genesis 30:4-6 naibaga kadatayo a ni Raquel ket intedna ni Bilha a kas asawa ni Jacob; nakikaidda ni Jacob kenkuana; nagsikog ket naganak iti anak a lalaki. Ania ti naganna ken kaipapananna?
(*chart*)
- a. Siasino ti nangited ti nagan iti ubing? _____
- b. Sublianan ti nakababain a paset iti agbalin a lupes iti babai, apay a pinili ni Raquel daytoy a nagan? _____. Isu ket mamati a naabsuelto. Ti Dios ti nangted ti anakna a lalaki. Saanen a pulos a mapabasol iti

dakes ket ngarud naikari iti pannusa ti Dios. Nawayawayaanen manipod pammabasol.

Paset 3

MAITULOY TI PANAGSANAY: (Genesis 30)

5. Nagsikog manen ni Bilha (b. 7-8). Ania ti nagan ti ubing ken kaipapanan ti naganna? (*chart*)
Manen, ninaganan ni Raquel ti ubing. Ania iti iparangarang ti nagan maipapan ken Raquel? Ti panagimon ni Raquel namagbalin kenkuana a mannakaisalal iti kabsatna. Gapu ta addaanen ita iti dua nga anak a lalaki babaen iti adipenna a babai a ni Bilha, inpaduyakyak ni Raquel iti bagina nga isu ti nangabaken!
6. Kadagiti bersikulo 9-11: Nagsardengen ni Lea a naganak isu nga intedna ti adipenna a babai a ni Zelpa ken Jacob a kas asawana. Nagsikog iti anak a lalaki kekuana. Ania ti naganna ken ania ti kaipapanan ti nagan ti ubing? (*chart*) Nakagaggagar ni Lea a mangted manen ken Jacob ti maysa pay nga anak a lalaki. Adda nabaliwan. Ania ti kaipapanan ti nagan ti ubing? Ania ti nagbaliwan ti galad ni Lea? _____
7. Nagsikog manen ni Zilpa ken Jacob iti maysa nga anak a lalaki. Ania ti naganna ken ania ti kaipapanan ti naganna? (*Chart*) Ania ti galad ni Lea nga ipakpakita na ita kadagiti pagnanaedanda nga ili? _____. Maalanan a nasayaat iti maysa a tao a ti Apo ket itedna kenkuana ti ayat a di na a naawat a pulos ken Jacob. Gagayyem makitayo itan nga ipakpakitana ti _____ ngem ti _____.
Ti liday a naminsan a namagsisina iti pamilya ken aggagayyem ket nasukatanen ti kinaragsak a mangarakod ken mangguyugoy kadagiti dadduma.
8. Kayattayo a pasien nga amin a banag ket mayat ken naimbag ita iti nagbaetan dagiti agkabsat, dagiti adipennda a babai, ken Jacob. Dagiti bersikulo 14-16 ibagana kadaytoy a ti anak ni Lea ket nakabirok iti mula a mandragoras ket impanna ida ken inana. *Tandaanan: Ti mandragoras a mula ket maasar a pangagas kadagiti sugugat, sakit ti tian, ken iti kas kadagitoy. Ti mula ket maaw-awaagan a kas "mansanas ni Satanas" ken ti mansanas iti ayat a mapanpanunotan a makatulong iti panagsikog.* Nakita ida ni Raquel ket dinamagna ida no mabalin ti mangan kadagitoy. Kadaytoy a kanito ammotayo iti saan a panagkikinnaawatan dagiti agkabsat ket saan pay a nagpatingga. Ania ti sungbat ni Lea iti bersikulo 15? _____
_____.

Iti kamaudiananna inted ni Lea ken Raquel dagiti mandaragoras a mula tapno para iti gundaway a makikaidda ken ni Jacob iti dayta a rabii.

9. Kadagiti bersikulo 17-18 maadaltayo a dinenggeg ti Dios ni Lea ket nagsikog iti maikalima nga anak a lalaki. Ania ti nagan ti ubing? Ania ti kaipapanan ti nagan ti ubing? (*Chart*) Ania iti kasla panpanunuten ni Lea a pakaikarianna? _____

_____.

Ti supapak ket magun-od ken maited ita iti maysa a pakaikarianna. Kasano ngata ti rikna ni Lea ita a ni Zilpa, kasta met ken Bilha, a naganak para iti annak a lalaki para ken Jacob?

10. Naganak ni Lea iti maikanem nga anak a lalaki (b.19-20). Isuratmo ti nagan ti ubing ken ti kaipapanan ti naganna idi *chart*. Addaanen ni Jacob ita iti sangapulo nga annak! Nagatad a sagot daytoy nga anak ti panagkuna ni Lea. Saannan a pulos a biruken pay ni Lea ti ayat ti asawana. Kasano ita ti ur-urayenna a panangtrato kenkuana? _____.
- Mamati ni Lea a gapu ta naikkanna ni Jacob iti innem nga annak a lalaki maikari a dayawen ken respetoen ni lakayna.

PAGPAMPANUNOTAN: Mangalaka ti tiempom a mangammo kadagiti dadduma pay a kapanunotan. Ania ti mapasasamak iti nagbaetan kadagiti agkabsat ken ti asawada? Ania ngata ti langa ti biag kadagiti kastoy a kasasaad? _____

_____.

Paset 4

MAITULOY TI PANAGSANAY: (Genesis 30)

11. Iti bersikulo 21 ibagana kadatayo nga iti dadduma a kanito ti nabiiit pay nagpasngay ni Lea iti anak a babai, ni Dina. Naisurat daytoy iti libro gapu iti napasamak iti Genesis 34. Saantayon nga adalen daytoy a kapitulo isu nga adda kenka no kayatmonto a basaen daytoy a pakasaritaan iti bukodmo.
12. Ket, ania iti maipapan ken Raquel? Ti bersikulo 22 ibagana laeng a nalagipt ti Dios ni Raquel. Dinenggegna ni Raquel ket pinagsikogna. Ania ti nagan ti ubing? Ania ti kaipapanan ti naganna? (*Chart*) Iti kamaudiananna, isuna ket nagsikog. Inkkat ti Apo ti pakaibabainanna. Ket ania ti dinagdagus a dinawatna? _____.
13. Dagiti kapitulo 29 ken 30 launenna dagiti nailista a pasamak iti pannakaipasngay dagiti sangapulo ket maysa nga annak a lalaki ni Jacob; numan pay kasta, maysa pay nga anak a lalaki ti maipasngay. Tapno maadaltayo iti maipapan kadaytoy nga anak lukatantayo iti Genesis 35:16-20.

- a. Impanaw ni Jacod dagiti pamiliana manipud Betel a nagtagtagainepanna sadiay a pinabaro ti Dios ti karina nga inaramidna kada Abraham ken Isaac. Pimmanawda manipod Betel ket iti saan nga adayo manipod Efrata (ti ili ti Betlehem), ket ania ti mapasamak iti bersikulo 16? _____.
 - b. Iti bersikulo 17 ti partera ipakaammona kenkuana a maaddaan pay ti anak a lalaki. Ninagana ni Raquel ti anakna a lalaki ti Ben-Oni ngem ania ti impanagan ti amanna kenkuana ken ania ti kaipapanan ti nagannan? (*Chart*) Pinatgan ti Apo ti dawat ni Raquel (Genesis 30:24) ket inikkanna iti anak a lalaki. Ket itan, natay ni Raquel iti panaganakna. Nakita ni Jacob a ni Raquel ket isu ti makannawanna, ti inay-ayatna ket itan itabonna.
14. Natay ni Raquel sakbay ti isusubli ni Jacob iti balay ni amana (b.21). naibaga kadaytoy iti bersikulo 28 a natay ni Isaac idi agtawen iti 180. Dagiti lallaki nga annakna da _____ ken _____ ti nangitabon kenkuana (b.29).

PAGPAMPANUNOTAN: Maninsan pay manen, nadumaduma a kapanunotan ti umay iti panunot bayat panagadal kadaytoy a paset iti Genesis. Tunggal kapanunotan, saludsod, ken rikna amin dagitoy ket naikkantayo iti gundaway nga agsasarita ken agtultuloy nga agiinnadal. Pagtalinaeden ti panunot a dagiti dadduma a saludsod ket awan sungbatda. Addaantayo laeng iti naisurat a sao ti Dios a maiyannatop ti kinapudno ti Dios iti sangkataoan. Saan amin a banag a mapanunottayo kadaytoy a leksion ket napateg wenno masapul ti panagadaltayo; numan pay kasta, maaddaantayo iti adadda pay a pannakaamo ken laing, naun-uneg pay a pannakaawat a maaddanto kadaytoy no siasino ti Dios ken ti tarigagayna para iti amin a makipagbiag Kenkuana iti agnanayon a pannakilangen-langen iti ayat ken pammakawan.

1. Ipaayam ti oras nga agsurat ti dadduma a nakitam a pagpampapanunotan kadaytoy a pakasaritaan. Ania ngata dagiti saludsod a kayatmo a saludsoden maipapan kadagiti nadumaduma a tattao?
 - a. Jacob: _____
 - b. Lea: _____
 - c. Zilpa: _____
 - d. Raquel: _____
 - e. Bilha: _____
2. Nalabit adda dagiti rimuar a kapadasan iti bukod a biag a mangriing kadagiti napigsa a rikna. Kas inka basaen daytoy a pakasaritaan a nakasurat iti Genesis 29-30 usigem dagiti dadduma a bukodmo a kapanunotan. _____

Dagiti pakasaritaan a maipada ken Abraham, Isaac, ken Jacob ket isu ti *genesis*, ti panangrugi ti napalabas a pakasaritaan dagiti Israelita. Dagiti pakasaritaan dagitoy a tattao a benindisionan ti Dios iti ayatna a maidiaya kadatayo ti pannakaipatalged a ti kari ti Dios nga inaramidna iti Genesis 12 a matungpal. Ti entero a napalabas a pakasaritaan ti Israel tinungpal ti Dios ti tulagna nga inkarina a babaen kadaytoy a pagilian amin a tao ti lubong ket mabendisionan.

Paset 5

PANURSO: Iti Genesis 30:1 naadaltayo a ni Raquel ket nagimon iti kabsatna, iti baet a ni Raquel ti ad-adda nga inayat ni Jacob. Ti Genesis 29:30 ibagana nga ad-adda nga inay-ayatna ni Raquel ngem ni Lea. Apay ngata nga agimon iti kabsatna a saan nga inayat ti asawana a nagbingayanda? Apay ngata a nagimon ni Raquel idi naganak ti kabsatna kadagiti ubbing? Kalpasan iti amin, saan kadi nga isu ti ad-adda nga inayat ni Jacob?

Lagipen, ti *panagimon* ket isu ti panagbuteng a masukatan. Ti amak ni Raquel a ni Lea ket agbalin nga isu ti ad-adda nga ayaten ni Jacob. Nagbuteng ni Raquel a ni kabsatna ket alaenna iti lugana iti puso ni Jacob, ti lugar a nabayagen a kukuana. Dadaelen ti panagimon ti langen-langen gapu ta ti panagimon ket nakaramot iti buteng. No nagtaud iti buteng dagiti aramidtayo dagiti panunotayo ket mariribukan ket saantayo a maaramat iti umno. Nagamak ni Raquel gapu ta naikkan ni Lea ni Jacob iti innem nga annak a lallaki ket amangan no mabaw-ing ti rikna ni Jacob ken Lea.

KABUKBUKODAN A PANANGIPAKAT: Ania iti kapadasam maipapan iti panagimon?

1. Napadasam kadin ti nagimon iti biagmo? Lagipemman ti tunggal tao/tattao wenno pasamak/paspasamak. _____
2. Ania ti nagbutngam/nagamakam? Kasano a ti panagamak a masukatan ket naiparangarang? _____
3. Kasapulam kadi nga aklunen nga addaanka ti managimon a puso? Agbibigka kadi iti buteng nga amangan a masukatanka, a ti lugarmo iti pannakilangen iti trabaho wenno pagtaengan ket agpeggad? _____
4. Ti naimon a tao ket mabuteng kadagiti panagballigi dagiti dadduma a tattao, kadagiti panagginnayem dagiti dadduma a tattao, kadagiti napintas a pannakilangen-langen kadagiti dadduma a tattao. Ti panangipagarupda kadagiti bukodda nga aramiden kasta met iti sabali a tao pataudenna dagiti panagdu-dua ken panagbuteng. Dagitoy a rikna a di makaanay dagiti

kabaelanda lappedanna ida a mangpakired kadagiti dadduma ken panangipaay kadagiti balikas a mangpapigsa ti talek ken kabaelan iti dadduma a tao. Kaano pay ti tiempo a nasarakam ti bagim a dimo impaay dagiti balikas a naimbag ken makapakired gapu iti panagimon. _____

KARARAG: O Dios, kasapulak nga ipudno Kenka a napabutnganak kadagiti kabaelan ken talento dagiti dadduma. Iti amakko a mapukawko ti trabahok imbes kuma a padakkelek/bangunek ti sabali ti ketdi ar-aramidek ket panangsapul kadagiti wagas tapno dadaelek ida. Agsasaoak kadagiti liklikudan dagiti dadduma a tattao ta pagarupek a maital-ok ti bagik ngem ta gayam ti mismo a bagik ti madaddadael ken masaksaktan. Pakawanen ti managinbubukod a panunot ken aramidko ket wayawayaannak manipud iti bagik tapno mangsapulak kadagiti wagas a mangbendision iti biag dagiti dadduma babaen kadagiti naimbag a panunot, makapakired a balikas, ken naayat nga aramid. Agyamanak Kenka kadagiti bendision iti biagko nga agkakaimbag.

MAIKAINNEM A LEKSION

TI PANAGBALLASIW ITI KARAYAN JABBOK

GENESIS 32, 33 – NAKIGABBO NI JACOB ITI DIOS

PAKABUKLAN TI LEKSION 6

Pakabuklan

Pakauna

Leksion 6: Genesis 32, 33

- Agsagana ni Jacob a Makisabet ken Esau
- Ti Bunggoy ni Jacob Lumasat iti Karayan Jabbok
- Mangted ti Dios ti Baro a Nagan ken Jacob
- Panagsinnubli iti Nagbaetan ni Jacob ken Esau

PAKAUNA

Ti biag ni Jacob ket kasla umallatiw manipud iti maysa a rigat a mapan iti maysa manin a rigat. Ania daytoy ita a tiempo? Iti leksion 6 ammotayo iti kinabaknang ni Jacob. Pinaadu la unay ti Apo ti tribona, sanikuanna, dagiti arbanna, dagiti ipastoranna, ken kamelio ken amin a babaunenna. Ita tiempon a panawanna ti balay ni Laban ket agbukbukuden.

Ngem adda ti maysa a tao a kasapulan ni Jacob a makikapia ken mangtarimaan iti napirdi a langenlangenda. Ta ken Jacob iti baet iti adun a tawen a napalabas ti inna pannakikapia ken panangtarimaan iti langenlangen ket saan pay a napasamak. Amoen ken siputan no kasanona a sinango ti kasasaad? Ikkam ti gundawaymo nga agpanunot no ania koma ti inaramidmo ken saanmo nga inaramid.

Iti kasasaad ni Jacob pinili ti Dios tapno iparangarangna ti bagina kenkuana iti naisaangsayan a wagas. Siputan ti bunga ti panagsinnarakda. Ania ti inbaga ti Dios? Ania ti inaramid ti Dios? Ania ti napasamak ken Jacob? Ania ti mapasamak kadaytoy no makisinnaraktayo iti Apo?

Ti Leksion 6 ket makapagagar. Iti amin a kinabaknang ni Jacob naad-adalna a ti kinapudno ti Dios ket agtalinaed ken ti biagna napno iti agnanayon a namnama.

Paset 1

PAKAUNA: Ngarud, ania ngatan ti napasasamak ken Isau? Nagpukaw kadi lattan? Ania ti napasamak kadakuada ken Jacob? Adda kadi panagsinnarakda manen? Dagitoy a singin ket nalatak nga agdumada iti langa, iti kababalin, iti puso. Ti langenlangenda ket kimmarkaro a dimmakes nga uray la pimmanaw ni Jacob tapno maispal ti biagna agsipud ta kayat a papatayen ni Esau. Iti daytoy a leksion maadaltayo no ania ti napasamak idi a da Jacob ken Isau iti damo a nagsarakda kalpasan dagiti adun a tawen a nagsinada. Bimmaknang ni Jacob. Nabendisionan isuna iti dakkel a pamilia ken adu a kinabaknang. Ita dimteng ti oras a sangoenna ti kabsatna. Ni kadi Esau ket agibalbales pay laeng ket kayatna pay a patayen ti kabsatna? Isu ti takuaten ni Jacob.

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 32:3-21. *Tandaanan:* daytoy a leksion ket sakupenna ti dakkel a gatad ti ramit numan pay kasta, ket saan to a maadal ti dakkel a detalye.

PANAGSANAY: Ni Jacob iti immuna nga immasideg iti kabsatna.

1. Ania ti umuna a banag nga inaramid ni Jacob iti bersikulo 3? _____
2. Sadino ti ayan ni Esau? _____
Ikkam iti tiempom a kitaen ti mapa ket biruken ti lugar ti Edom. Daytoy ket maaw-awagan pay iti daga ti Seir. Ti Edom ket sakup iti abagatan a dayaan ti natay a baybay wenno naapgad a baybay.
3. Ania dagiti tallo a banag a kayatna nga inayun iti mensahena iti kabsatna?
 - a. _____
 - b. _____
 - c. _____

Kayat ni Jacob a maamoan ni Esau no sadino ti pagnanaedanna, a naaddaan isuna iti kinabaknang, ket tarigagayanna ti pannakaay-ayo kenkuana ni Esau. Ipagpaganetget ni Jacob a kabaelan ken situtulok a gatangen ti iyaannamong iti kabsatna, a ti panagkabsatda ket ad-adda a napatpateg para kenkuana ngem ti kinabaknangna.

4. Ania ti impadamag dagiti mensahero ken Jacob iti bersikulo 6? _____
5. Ania ti nakuna ni Jacob maipapan iti damag kadagiti bersikulo 7-8? _____

6. Ania ti insigida a plano nga aramiden ni Jacob? _____

7. Nagkararag ni Jacob iti Apo. Ania ti naguneg ti kararagna kadagiti bersikulo 9-12? Usigen dagiti uppat a banag.
- a. Siasinio ti Dios (v. 9)? _____
- b. Siasino isuna (v. 10)? _____
- c. Ania ti dinawatna (v. 11)? _____
- d. Ania ti inkari ti Dios (v. 12)? _____

8. Ti plano ni Jacob ket maiparang ti butengna ken kabsatna. Imbes koma nga agtakder a kas pangulo ken idauluanna ti pamiliana, ti sangkabalayanna, ken dagiti arbanna, maadaltayo a biningayna ti familia ken sanikuana iti tunggal ummong kalpasanna nangpili iti sagot a para ken Esau. Ania dayta a sagot (vv.14-15)? Ania ti umisu a napili ni Jacob?
- a. Dagiti kalding: _____
- b. Dagiti karnero: _____
- c. Dagiti kamelio: _____
- d. Dagiti baka: _____
- e. Dagiti asno: _____
9. Siasino ti nangidaulo ti pannagna (v. 16)? _____
10. Ania ti naisuro kadagiti adipen nga ibagada ken Esau no masabatda (v. 17)? _____

11. Ti bersikulo 20 ipalgakna ti pangpanggepen ni Jacob. Ania iti adda iti panunotna? _____

Immun-unan nga inyeg dagiti sagut nga inyeg dagiti adipen sakbay ni Jacob. Nagbati ni Jacob ket pinalabana ti maysa a rabii iti campo.

Paset 2

PAGPAMPANUNOTAN: Ti kinapangulo mangidaulo. Ti kinapangulo adda dagiti pasurotna. Ni Jacob ti ulo, wenno adda iti kangatoan a saad, ti kadaraanna. Kasabetna ti kabsatna ken ti 400 a lallaki a kimmuyog kenkuana. Ken, siasino ti inbaonna a mangidaulo ti pannagna? Dagiti adipenna! Dagitoy a lallaki ket iyegda dagiti sagut ni Jacob a ti ammona isu dagitoy ti makaanay a mangpatalna ti pungtot ti kabsatna tapno awatenna isuna a sikakapia.

1. Pagarupem, a sika ti naibaon iti maysa a local nga stasion ti T.V. a mangipadamag ti panagsinnarak dagiti agkabsat. Ania dagiti dadduma pay a saludsod a kayatmo a damagen ken Jacob? Ania dagiti sumagmamano a banbanag a mabalinmo a damagen kada Raquel ken Lea.

Iti panagkitam kasanom nga iladawan ti kababalin nga ipakpakita ni Jacob? _____

2. Ania dagiti sumagmamano a napaliiwmo a maipadamagmo? _____
- _____

KABUKBUKODAN A PANANGIPAKAT:

1. Napadasam kadin iti nagtugaw iti saad ti kinapangulo ngem natakuatam a nagrigat gayam ti mangidaulo? Ania dagiti buteng ken pakariribukam a nakasinga iti panangidaulom iti naisalumina a kasasaad? _____
- _____

Ti maysa a pakaiyarigan iti saan a panagballigi a mangidaulo iti naikkan saad a kinapangulo: No dadduma dagiti nagannak agdua-duada a mangaklon iti akemda a kas pangulo. Dagiti annak ket kumitkitada kadakuada para iti pannakaiturong ken pannakaidalan. Kayatda a dagiti nagannakda iturongda ida, limitaranda dagiti mabalin ken saan a mabalin nga aramidenda, ken iti amin a gundaway saoen ken ipakitada dagiti napintas a kababalin a mabalin nga tuladen ken arakupenda. No dagiti nagannak di da idalan ida ket agliwayda a takderan ti natibker a panangidaulo iti uneg ti pagtaengan maliwayanda ti gundaway a mangallukoy dagiti annakda kadagiti napintas a kababalin ken wagas. Kadawyanna dagiti annak ket rugianda nga agaramid iti kabukbukudanda a pannggedeng, ket no awan panangidalan dagiti nagannak isu ti pangrugian ti saan a panagkikinnaawatan ken ti masansan a panagsukirda kadagiti nagannakda.

2. Usigen dagiti dadduma pay a pakaiyarigan ti kinapangulo a napadpadasamon.
 - a. Ania dagiti sumagmamano a bendision ti natibker a kinapangulo? _____
 - b. Ania dagiti sumagmamano pagbanagan ti kinapangulo no agliway a mangidaulo? _____
- _____

ARAMIDEN: Ituloy a basaen ti Genesis 32:22-32.

PANURSURO: Inkuyog ni Jacob dagiti assawana, katulongna a babbai, ken dagiti annakna iti ballasiw iti karayan Jabbok. Birukem daytoy a karayan iti mapa a mangipakpakita ti daga dagiti sangapulo ken dua

a Jabbok ket masarakan iti nagbaetan iti daw-aw ti Galilea (ti baybay ti Kineret) ken ti Natay a Baybay (naapgad a baybay). Ti karayan ket ngangani kagudua iti nagbaetan dagitoy a bagi dagiti danum ken agayus manipud iti daya iti karayan Jabbok. Ni Jacob ket agdaldaliasat manipod Haran iti amianan ken agturong iti malikudan ti Beerseba iti abagatan. Ni Esau ket naggapu iti daga iti Seir, wenno Edom, a masarakan iti abagatan a daya ti natay a baybay.

PANAGSANAY: Kalpasan ti panangikuyog ni Jacob iti pamiliiana ken panangiballasiw kadagiti amin a sanikuana iti karayan Jabbok nabati isuna nga agmaymaysa iti rabii (Genesis 32:22-24a).

1. Ania ti napasamak kabayatan ti rabii (vv. 24b-26)? _____

2. Nakigabbo ni Jacob iti maysa a lalaki iti dayta a rabii. Naibaga kadayta a dayta a lalaki ket isu ti Dios. Nangabak ni Jacob a maikontra Kenkuan. Ania ti inaramid ti lalaki (v. 25)? _____

3. Nakaru ti pannakaupay ni Jacob iti kasasaadna. Ti kabsatna a mangsapsapol kenkuna ket umadanin iti panagsarakda. Ania ti dinawatna iti Dios iti bersikulo 26? _____
4. Simmungbat ti lalaki ket dinamagna no ania ti nagan ni Jacob. Imbagana ngarud a ti nagan ni Jacob ket saanen a Jacob. Ania ti kabarbaro a nagan a naited kenkuana? _____
5. Ania ti kinapateg ti kabarbaro a naganna? _____
6. Iti bersikulo 29 maadaltayo a benidisionan ti Dios ni Jacob. Ninaganan ni Jacob iti lugar a _____.
7. Ania ti kaipapananna daytoy a nagan ti lugar? _____
8. Ania ti makaay-ayo a kinapudno maipapan ti pading-pading ni Jacob ken ti nakaugalian dagiti Israelita (v. 32)? _____

Paset 3

PANNURSURO: Binaliwan ti Dios ti nagan ni Jacob iti Israel. Iti napalabas a sumagmamano a tawen iti un-unana ti Dios binaliwanna ti nagan ni Abram iti Abraham ken Sarai iti Sara. Ti naaklon a pammati ket a no ti maysa itedna ti nagan isu ti addaan ni nangatngato a pannakabalin kenkuana wenno banag a nanaganan. Kas pangarigan, no malagipmo iti Genesis 2 ni Adan ti nangted ti nagan dagiti ayup. Naited kenkuan ti annongen a mangituray kadakuada.

Immay ti Dios ken Jacob iti saan a gagangay a wagas. Iti panangparmekna ken Jacob nasulnot ti pading-padingna manipud iti piskel a nakaigapuan ti panagpilaayna. Dinawat ni Jacob ti pannakabendisionna. Ti lalaki dinamagna ti nagan ni Jacob ket kalpasanna imbagana ken Jacob a ti baro a nagannanton ket Israel. Ti pananginagan ti Dios ken Jacob ti Dios ti mangituray ti biagna. Addan baro a makin kukua kenkuana, iti babaen iti kabarbaro a mangiturong. Ti Apo a Dios, isu a nakitulag kada Abraham ken Isaac ket Isu itan ti sipaparabur a nangispal iti biagna ken nangipakaammo a kukuanan ni Jacob. Isu't gapuna, a benindisionanna ni Jacob.

KABUKBUKODAN A PANANGIPAKAT: Iti agdama a panawentayo saan a narigat a makita dagiti agpadpada a kasasaad. Dagiti agpadpada a pasamak usigem ti bukodmo a nagan. Kas kaiyanak a maladaga dagiti nagannak kenka ti nangted ti naganmo. Kadawyananna ammodan ti naganmo sakbay a pumanawka iti nakaiyanakam a pagagasan ken nakasuraten iti *Birth Certificatemo*.

1. Ania iti nagan a naited kenka? _____
2. Ania ti kaipapanan ti naganmo? _____
3. Naigan kadi kenka iti nagan n ti sabali a tao? _____
4. Siasino ti nangted ti naganmo ken addaan ti turay ken annongen kenka? _____

5. Ania ti kaririknam iti kapanunutan nga adda iti ngatoem wenno mangituray kenka? Baro kadi daytoy a kapanunutan? Saan kadi a nasuksuktan ti naganmo? Nalabit naaddaanka iti baro a nagan gapu iti panangaywan ti sabali a tao kenka wenno gapu iti panagasawam. Dagiti kapanunutam: _____

6. Iti panangsukat ti Dios iti nagan ni Jacob ket nagbalin ti Dios a makinrebbeng iti biagna, kasta met ti Dios inayabannatayo ken kayatna nga agbalin a makinrebbeng iti biagtayo. Kayatna nga isu ti agturay kadaytoy. Kayatna nga aklunentayo ti panagturayna ket agari kadagiti puspusotayo. Ania ti surmek kadagiti panunotmo kas inka usigen ti bendisiona iti biagmo babaen iti panangawisna kenka nga umay iti babaen ti panagbalinna nga Apom, panagturayna? _____

KARARAG: Daytoy sibubukel a kapanunutan nga umay iti babaen ti turaymo, Apo, ket no dadduma narigat ken di maawatan. Kayatna a saoen daytoy a saanen a siak pay ti akin aywan ti biagko ngem ita Sikan. Saanko a maawatan no ania ti kaipapananna daytoy. Diak ammo no kasano a dagiti banbanag ket

agbaliwto. Ania ti nagsabalian ti aramidemto iti no ania ti aramidek ken kasano ti panagbiagko? Dawatek Kenka nga itedmo kaniak ti puso a mangarakop Kenka ket kas ken Jacob a di na impalubos a pumanawka agingga a di nak bendisionan. Agyamanak ti di agbalbaliw nga ayatmo nga agtalinaed iti agnanayon.

Paset 4

ARAMIDEN: Basaen ti Genesis 33:1-17.

PANAGSANAY: Napasamak ti panagbalbaliw ken Jacob. Siputam! Makita ni Jacob ti kabsatna a sumabet a kadwana ti 400 a lallaki. Pinagsasarunona ti pamiliana manipud kababaan agingga iti kangatoan. Umuna dagiti babbai nga adipen ken dagiti annakda, a sumarsaruno ni Lea ken maudi ni Raquel a kaduana ni Jose a kaykayatna.

1. Ania ti ibagbaga ti bersikulo 3? _____
Immuna ni Jacob. Idauloanna ida. Impakumbabana ti bagina iti sangoanan ti kabsatna babaen iti panagpaklebna iti daga. Ania ti inaramid ni Esau idi makitana ti kabsatna? _____

Nagtaray ni Esau ken Jacob, inapungolna, inarakopna, inagkanna, ket nagsangitda a dua! Saanmo kadi kayat nga adda ka koma met sadiay? Anian a panagrambak!
2. Dagiti bersikulo 5-7 inyam-ammo ni Jacob ni Esau iti pamiliana. Impabigbig ni Jacob iti kabsatna a dagiti annakna ket “dagiti _____ a ti Dios _____ a _____ kadaytoy adipenna.”
Dagitoy nga ipatpateg ni Jacob ket siaasi nga inted ti _____.
3. Kalpasanna agsaludsud ni Esau maipapan “dagitoy amin nga adda kenka a kaguyogmo a nasabetko.” Ania ti inaklon ni Jacob iti bersikulo 8? _____

4. Kitaen ti panangipapilit ken panagmadi dagiti agkabsat. Umuna, saan nga inawat ni Esau ti sagut ni Jacob iti bersikulo 9. Ania ti kinunana? _____
5. Ngem ipapilit ni Jacob. Ania ti kinunana? _____

Kayat ni Jacob a mabigbig iti kabsatna a naasi kenkuana ti Dios babaen iti panangawat ni

Esau kenkuana. Adda aminen masapulna (v.11). Kamaudiananna iti panangipapilit ni Jacob, inawat met laeng ni Esau ti sagut ni Jacob.

6. Kayat ni Esau a kaduaen ni Jacob ket iyegna iti daga ti Seir ngem adda ti sabali a plano ni Jacob. Iti bukodmo a balikas, ania ti imbaga ni Jacob iti kabsatna? _____

7. Kayat ni Esau a mangibati kadagiti sumagmamano a lallaki a kadua ni Jacob tapno tumulong kenkuana iti panagdaliasat ngem kasano ti panagsungbat ni Jacob? _____

8. Gapuna, iti bersikulo16 rinugian ni Esau ti nagdaliasat a nagsubli idiy Seir (Edom). Ania ti aramiden ni Jacob? _____
Napan idiy Succoth a kabaliktad iti dalan a mapan Seir. Idiy Succoth nagaramid iti lugar para iti pamiliana tapno agtaengda sadiay ken nagaramid kadagiti paglinungan dagiti dingwenna.

PAGPAMPANUNOTAN: Anian a makapabang-ar para ken Jacob idi nakitana a tumartaray ni Esau nga agturong kenkuana, a nangarakop ken nangagek kenkuana, ken nagsangit gapu iti rag-o iti panagkappiada. Ti sagutna a pinangpanggepna a panagbayad iti kabsatna ket saan a napateg ngem inawatna a sipaparabur kas kasukat iti panagkinnitada manen iti rupanrupa. Dagitoy ket singin nga agkabsat. Kasla saanda a nagtaud iti dakkal a familia ngem dagitoy ket dua nga anak ni Isaac ken Rebeca a nagannakda.

Napintas unay a tandaanan a ni Jacob ket saan a napan idiy Seir a kaduana ti kabsatna ngem ketdi namati nga inayaban ti Dios isuna nga agsubli iti daga ni amana iti daga nga inkari ti Dios nga itedna ken Jacob ken kadagiti kaputotanna.

KABUKBUKUDAN A PANANGIPAKAT: Naited dagiti pakikappia a banbanag ket napasamak ti panagmaymaysa dagiti agkabsat. Adda kadi ti maysa a tao ti biagmo a kasapulam a tarimaanen ti nadadael a langenlangenyo? Ana aya dagiti naibaga wenno naaramid a nakaigapuan iti saem a marikna ti maysa ken maysa? _____

Managbarabur ti Dios ken Jacob ket inyegna ti pannakaagas ken pannakaisubli ti panagmaymaysa dagiti agkabsat. Kabaelan met nga aramiden ti Dios dayta kadagiti sumagmamano a nadadael a kasasaad iti biagmo.

KARARAG: Apo Dios, sipaparabur nga intedmo ti amin nga adda kaniak. Saanak a maikari kadaytoy. No maminsan ti ammok adu pay dagiti kasapulak. No maminsan kayatko ti ad-adu pay nge no sipupudno nga usigek amin nga impaaymo kaniak awan mabalinko no di agyaman Kenka! Ipakaammom kaniak dagiti tattao a napasaktak iti aniaman a wagas. Itedmo ti tured kaniak a dumawat iti pammakawan ken agtalek Kenka a mangagas kadagiti amin a nadadael iti nagbaetanmi. Sika ti managayat kadakami ken mangted kabaelanmi nga agbiag iti kapia iti tunggal maysa. _____

Paset 5

PANURSO: Nalpastayon nga inadal dagiti sumagmamano a leksion a nakasentro la unay ken Jacob. Ti manangalliw kadagiti singin, isu a nagballigi babaen ti tulong ni Rebeca nga inangna tapno magunodna ti karbengan ti inauana nga anak manipud ken kabsatna ken pakairamanan ti bendision nga agtaud ken amana. Nakipagdaliasattayo kenkuana a napan idia Haran a nakasapulanna ti kinatalged manipud iti ima ni kabsatna nga Esau. Kalpasan ti panangallilaw kenkuana ni Laban a pangamaenna, inted ni Laban ken Jacob dagiti dua nga annakna a babbai tapno agbalin nga assawanaa. Kadaytoy maudi a leksion maiyam-ammotayo kadagiti sangapulo ket dua nga annak a lallaki ni Jacob ken kalpasan iti pannakisabetna iti Dios makitatayo ti panagkapia ken panagmaymaysa dagiti agkabsat.

Iti Genesis 35 naadaltayo a pinanawan ni Jacob ni Esau ket nagsubli idia Betel, ti lugar a nagsarakanda iti Dios iti tagtagainep (Genesis 28:10-15). Nagparang manen ti Dios kenkuana iti maikadua a daras ket benindisionan ken naited kenkuan iti baro a nagan, ti nagan nga Israel (Genesis 35:9-13). Iti maudi a paset iti isu met laeng a kapitulo maadaltayo a natay ni Raquel iti panangipasngayna ken Benjamin. Ni Benjamin isu ti kaubingan nga anak ni Jacob kadagiti sangapulo ket dua nga annakna a lallaki. Isu ken Jose a kabsatna ket ad-adda nga inpatpateg ti amada gapu ken Raquel nga inada nga inay-ayat unay ni Jacob. Kadagiti bersikulo 27-29 maadaltayo a ni Jacob ket nagsubli iti daga ni amana idia Hebron. Nagbiag ni Isaac iti 180 a tawen ket idi natay da Isau ken Jacob ti nangitanem kenkuana.

Iti kapitulo 36 itedna kadaytoy ti pakasaritaan dagiti kapuunan ni Isau. Ti daga ket saan a makaanay a mangipaay kadagiti agkabsat gapu kadagiti amin a dingwenda, ngarud nagtalinaed ni Esau idia Edom, dagiti katurturudan nga ili ti Seir ken nagbalin nga ama sagiti Edomita. Tinallikudan ni Esau ti Dios ni amana nga Isaac ket nangala kadagiti assawana manipud Canaan ken Heteo. Dagitoy ket saan a napili a tattao ti Dios.

Nagkita kadi pay da Jacob ken Esau manen? Awan ti ibaga kadatayo ti Biblia ti ammotayo no madakamat ti nagan ni Esau iti dadduma a paset ti Biblia saan a nasayaat ti pakadamaganna. Dagiti Edomita iti nakaigapuan iti pannakaparigat dagiti Israelita idi a nakasaganadan a sumrek ti Naikari a Daga. Dagiti Edomita iyaanninawda dagiti saan pa pudno a didiosen a dinaydayawda.

Anian a nagsayaat a ni Abraham ket naaddaan ti dua nga annak a lallaki, ti unauna tinallikudanna ti Dios ni amana ket napan idiyay Egipto kabayatan ti sabali met nga anakna a lalaki, ni Isaac, adda kenkuana ti kari nga inaramid ti Dios ken amana. Ita ni Isaac ket addaan ti dua nga annak a lallaki ket ti maysa nga anakna tinallikudanna ti Dios ni amana ket nagtaeng idiyay daga ti Edom kabayatan a ti sabali nga anak, ni Jacob, nagsubli iti daga ni amana idiyay Haran ta adda kenkuana iti kari a naipaima manipud ken apongna. Iti isu met laeng a pamilya agtaud ti maysa a tao a mangaklon ket sumurot kadagiti daldalan ni amana ket ti maysa timmallikod a naminpinsan.

KABUKBUDAN A PANANGIPAKAT: Usigem ti bukodmo a pamilya ken ti ugalim maipapan kadagiti napateg a kababalin ken kadagiti dalan dagiti nagannakmo. Masapul a bigbigen nga umuna no dagiti daldalan dagiti nagannakmo ket maiyannatup wenno saan kadagiti dalan ti Dios. Sumaruno, masapul ti tunggal maysa dagiti bukodna a dalan. Sika man ket nagannak wenno anak, mangmangged wenno ti agpatragaho, agad-adal wenno manursuro, awan ti nagdudumaantayo agsipud ta managbasoltayo amin iti daytoy a managbasol a lubong. Numan pay kasta mangngegantayo ti ayab ni Jesus a mangawawis kadatayo a mapan ken sumurot Kenkuana.

Ti kadi pusom ket nagbabawin tapno sumurot iti Dios isu a sipupudno a mangipaay kenka kadagiti amin a masapulmo? Ti kadi pusom ket nagbabawin tapno sumurot iti Dios isu a mangitultuloy a mangawis kenka iti panakilangen-langen Kenkuan, ti pannakilangen a no saan ket agbalinka nga anakna? No dagiti nagannaktayo iti daytoy a lubong agliwayda, kalikaguman ti Dios nga Isu ti agbalin nga Amatayo ket awagannatayo nga annakna. Ti Sofonias 3:17 kinana a ti Dios ket maragsakan unay kadatayo. Isuratmo daytoy a bersikulo:

PANANGIKABESA: To Sofonias 3:17 ket maysa kadagiti bersikulo nga ikabesam. Maysa a makaay-ayo a ladawan ti ama a maragragasakan iti anakna. Maminsan manen, maguyoguyka nga isura daytoy a bersikulo iti bassit a papel ket usarem dagiti sumaruno nga al-aldaw tapno maikabesam ida!

KARARAG: O Dios, tarigagayam ti agbalin nga amami. No maminsan ti panangiyaspingmi no ania iti ama ket naalas ken saan nga um-umno gapu kadagiti dakes nga aramid dagiti ammami ditoy lubong. Luktam dagiti matak a mangkita iti ayatmo a mangpunno iti biagko. Ti ayatno ipaayna dagiti amin a masapulko. Ti ayatmo idiyana ti ad-adupay ngem ti kabaalak a panunuten. Ti ayatmo isun ti gampuanam a saan a mangpanaw kaniak ngem ketdi maaddaka kaniak ken isalakannak manipud kadagiti amin a makapasakit kaniak. Maay-ayo ka kaniak. Dayta ket narigat a matukod iti panunot, nangnangrunan no ammok a ti basol agtataeng iti pusok. Patalnaennak iti ayatmo ket agrag-oka kaniak babaen kadagiti kankantak. Kenka adda inanak: _____

PASET A MASUBLIANAN

**TI KINAPUDNO
TI DIOS,
NAMNAMATAYO**

SUBLIANAN

Daytoy naisalumina a panagsanay ket naaramid para iti panggep a mapapintas iti panagdakkel ken pannakaamo kadagiti sumaganad a tattao iti Daan a Tulag. Isaac, Rebeca, Isau, Jacob.

1. Iti bukodmo a balikas iladawam dagitoy a tattao”

a. Isaac: _____

b. Rebeca: _____

c. Isau: _____

d. Jacob: _____

2. Iti agdama a tiempo nalabit mailadawantayo daytoy a pamilya a nakiru ken saan a naurnos. Iti las-ud iti nataoan a kasasaadda pagsasaritaan no ania ti kayat a saoen kadakuada ken dagiti annak ni Jacob iti kinapudno ti Dios: _____

3. Ti tignay ti Dios kadagitoy a pamilya ket saan a naarngiian gapu kadagiti tignayda. Awan ti maaramidanda wenno saanda a maaramid a pakaigapuan tapno sumardeng iti panagayatna kadakuada. Ania iti naadalmo maipapan iti Dios iti daytoy nga adal a nangted kenka iti rason tapno mangted kenkuana a napnoan kinapudno (Juan 3:33) ken tapno iti kasta patiem nga ay-ayatennaka unay ket intedna ni Jesus tapno Isu ti mangited kenka iti agnanayon a biag (Juan 3:16). _____

4. Naadalmon dagiti adu a kabarbaro a nagan, nagan dagiti tattao ken lugar. Tapno malinglingayatayo, padasen a panagpipinnarisen dagiti sumaganad:

a. Ti Daga ti Sier

b. Haran

c. Laban

d. Betel

e. Apagkapullo

f. Bendision

g. Ti karbengan ti inauna nga anak

h. Dagiti amma

1. Ti Daan a Pagilian

2. Ti tawid ti inauna nga anak a lalaki

3. Ti kapuonan dagiti Israelita

4. Ti lugar a nagtagtagainapan ni Jacob

5. Edom

6. Ti kabarbaro a nagan ni Jacob

7. Apagkapullo nga inted ti Dios ken Jacob

8. Dagiti balikas a nangituray biag ti lalaki nga anak

Kablaawanka! Nalpasmon ti *Ti Kinapudno ti Dios, Namnamatayo*. Naam-ammomon a nasayaat dagiti pakasaritaan iti Daan a Tulag. Babaen kadagiti biag dagitoy a tattao maiparangarang iti kinapudno ti ayat ti Dios kas pinilina nga agtaeng a makilangen kadakuada. Tarigagayna ti agtaeng iti agpadpada a pannakilangen iti ayat kadatayo. Ti awisna ken agpaay kenka ken kaniak. Aw-awisennatayo a mangawat Kenkuana a kas Diostayo ken ti Anakna a Jesu-Cristo kas Mangisalakan ken namnamatayo iti pannakaisalakan. Itultuloymo iti panagadalmo. Ad-adu pay dagiti Naimbag a Damag!

KARARAG: O Apo Dios, Sika ti Amak. Itultuloymo nga iparangarang ti kiasiasinom kaniak babaen iti panagadalko iti Saom. Taginayonem a silulukat ti pusok no agsaoka kaniak babaen kadagiti pakasaritaan ken biag dagiti pinilim a tattao idi un-unana. Pagtalinaedennak a silalagip iti baet iti napalabasko, iti lasud iti pakasaritaan ti biagko, pinilinak nga usaren. Pinunom ti biagko iti namnama ken panggep. Kas iti panangbendisionmo kaniak sapay koma agbalinak met a bendision kadagiti dadduma. Daytoy ket pagayatam. Ti kalikagummo ken kalikagumko met gapu iti kinapudnom kaniak. _____
